

Inventaris van het archief van H. Bavinck

Levensjaren 1854-1921 (1867-1994)

Samengesteld door drs. E.M. Jansen

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 346
Juni 2013

Inleiding

Oude orde

Het is onduidelijk wanneer en hoe het archief van Herman Bavinck bij de VU is terechtgekomen. Waarschijnlijk is het op enig moment overgedragen aan de bibliotheek van de VU, wellicht terechtgekomen bij het VU Historisch Museum waarvan de stukken uiteindelijk in beheer kwamen van de Historische Commissie. Vanuit de commissie is het in 1984 opgenomen in de collectie van het Documentatiecentrum.

Het archief is in het verleden meerdere malen geordend. Er is een ordening bekend met als resultaat een voorlopige inventaris uit 1957 (door E. Korevaar en prof. dr. D. Nauta) en mr. I. Zijlstra heeft een nieuw begin gemaakt met de inventarisatie. Het lijkt er op dat er tenminste nog één eerdere poging tot inventariseren heeft plaatsgevonden.

Het vermoeden bestaat dat bij de verschillende inventarisatiepogingen origineel verpakings- en omslagmateriaal, met aantekeningen over datering en dergelijke, verloren is gegaan. Hierdoor zijn sommige mededelingen uit eerdere inventarisaties niet op juistheid te beoordelen.

In 2004 is door de archivaris Hans Seijlhouwer begonnen aan een nieuwe inventarisatie, die wegens tijdsdruk niet is afgerond. Deze bewerking van de inventarisatie is in 2012 vervolgd. Ook nu heeft de inventaris door tijdsgebrek niet de gewenste aandacht gekregen, maar het archief is nu wél toegankelijk zonder hulp van de archivaris

Bewerking van het archief

Nieuwe ordening

Voor de nieuwe ordening zijn de stukken opnieuw bekeken en uitgebreid beschreven. De indeling van Seijlhouwer is grotendeels aangehouden, maar in deze inventaris zijn de stukken gedetailleerder weergegeven. Het archief is onderverdeeld in het particuliere en het openbare leven van Bavinck. In de rubriek 'Particulier leven' zijn onder meer persoonlijke stukken over zijn opleiding, huwelijk en overlijden terug te vinden. De rubriek 'Openbaar leven' bevat veruit de meeste stukken. Hier zijn stukken te vinden betreffende de verschillende functies die Bavinck vervulde (o.m. hoogleraar, deputaat van de generale synode van de Gereformeerde Kerken), zoals manuscripten, aantekeningen, redevoeringen.

Manuscripten

Het archief van Bavinck bestaat voornamelijk uit manuscripten, redevoeringen en aantekeningen. De manuscripten waarvan de functie onduidelijk is, zijn beschreven in de rubriek 'Manuscript met titel' of 'Manuscript zonder titel'.

De onderverdeling in 'Manuscripten met titel' en 'Manuscripten zonder titel' spreekt voor zich, een aantal manuscripten heeft namelijk geen (duidelijke) titel. Om deze toch toegankelijk te kunnen maken, zijn ze beschreven

aan de hand van de eerste zin(nen) van de tekst of een deel- of paragraaftitel (indien de tekst daarmee begint). Op deze manier wordt getracht een idee van de inhoud te geven. Wanneer een incompleet manuscript meerdere titels van delen of paragrafen bevat, worden deze ook genoemd.

Titels die kennelijk delen of paragrafen aangeven aan het begin van een manuscript zijn behandeld als gewone titels, deze geven immers ook een idee van de inhoud.

Beide rubrieken met manuscripten zijn voor zover mogelijk chronologisch ingedeeld, maar niet elke manuscript is van een jaartal voorzien. Veel manuscripten bevatten ingevoegde brieven, aantekeningen of krantenknipsels en bieden zo een aanwijzing voor de datering van het manuscript. Deze manuscripten zijn dan volgens de afgeleide jaartallen ingedeeld. Toch blijft er dan nog een groot deel van de manuscripten met én zonder titel ondateerbaar. Om deze toegankelijk te maken zijn ze thematisch onderverdeeld.

Niet elke manuscript vermeldt expliciet de reden van vervaardiging, zoals een redevoering of een collegedictaat. Wanneer er goede aanwijzingen voor de reden zijn, wordt deze aangeduid tussen kashaken, bijvoorbeeld 'Manuscript [van een redevoering]'. Bij redevoeringen bestaan deze aanwijzingen voornamelijk uit specifieke plaatsnamen en data.

Collegedictaten zonder datum

Collegedictaten van Bavinck zijn aan de hand van het jaartal goed onder te verdelen bij het bijbehorende hoogleraarschap. Er is echter ook een aantal collegedictaten zonder jaartal. Wegens het gebrek aan tijdsaanduiding is onduidelijk waar Bavinck de dictaten heeft gegeven. Om deze reden zijn de dictaten zonder datum bij elkaar in een rubriek verzameld.

Beschrijvingen

Binnen de rubriek 'Kerkelijke kwesties' is ervoor gekozen om de oorspronkelijke omslagen intact te houden en ze chronologisch te ordenen. Wegens de complexe inhoud en om verwarring te voorkomen is voor deze manier van inventariseren gekozen. Veel stukken binnen de verschillende omslagen vertonen namelijk overeenkomsten met elkaar, maar deze rubriek is te ingewikkeld om binnen de beschikbare tijd de juiste ordening te achterhalen.

Ook omslagen met manuscripten, aantekeningen en uitgaven zijn intact gelaten wegens een duidelijke samenhang tussen de stukken. Een voorbeeld hiervan is inventarisnummer 252: er is voor gekozen om deze stukken te plaatsen bij het laatste stadium waarin de stukken tot stand zijn gekomen, namelijk 'Uitgaven van werken' en niet 'Manuscripten'.

Bij een groot aantal beschrijvingen staat vermeld dat een manuscript 'ingevoegde' aantekeningen of krantenknipsels bevat. Hiermee worden de aantekeningen of krantenknipsels bedoeld die Bavinck ter aanvulling van de tekst, als aantekening of als bron tussen een manuscript plaatste.

Wanneer iets tussen kashaken is geplaatst, betekent dat deze inhoud niet letterlijk op het stuk staat geschreven, maar dat er wel sterke aanwijzingen voor zijn. Zoals het eerder genoemde 'Manuscript [van een redevoering]'. Wanneer er drie punten tussen de kashaken staan, [...], is de tekst niet goed leesbaar. Ronde haken en drie punten, (...), geven aan dat een deel van de tekst is weggelaten.

Bijlagen

Aan deze inventaris zijn drie bijlagen toegevoegd om de toegankelijkheid van het archief te vergroten:

- Bijlage A: Namenindex op de correspondentie. Hierin zijn de namen van de afzenders van brieven alfabetisch opgenomen.
- Bijlage B: Alfabetisch overzicht van titels van manuscripten, redevoeringen, uitgaven, collegedictaten en aantekeningen. Deze bijlage biedt een alfabetisch overzicht van alle typen manuscripten mét een titel.
- Bijlage C: Manuscripten zonder titel. Deze bijlage vermeldt alle eerste zinnen en deel- en paragraaftitels van de manuscripten uit de rubriek ‘Manuscripten zonder titel’. Het lastig om deze bijlage te alfabetiseren in verband met het gebrek aan titels. Daarom zijn ze volgens de indeling van de inventaris geplaatst, maar zo biedt het toch een overzicht aan manuscripten zonder titel.

Papier en kruisverwijzingen

Dat Bavinck zuinig omging met zijn voorraad papier blijkt wel uit de vele delen van manuscripten of aantekeningen die op de achterzijde van overgebleven papier, kamerstukken, brieven en dergelijke zijn opgetekend. Wanneer Bavinck een pagina uit een manuscript of een aantekening op de achterzijde van een brief heeft geschreven, wordt dit door middel van een notabene vermeld en door middel van een kruisverwijzing bij de rubriek ‘Correspondentie’. De afzenders van de brieven zijn in bijlage A terug te vinden.

Wanneer Bavinck geen notitieboek gebruikte om zijn stukken te schrijven werden de papieren vaak geknipt of gescheurd om een gelijksoortig formaat te creëren. Het gevolg hiervan is dat er fragmenten van brieven tussen de manuscripten en aantekeningen zitten. Deze zijn daardoor helaas niet te beschrijven en ook niet vermeld in de inventaris.

In de inventaris wordt regelmatig gebruik gemaakt van een kruisverwijzing, niet alleen bij correspondentie, maar ook bijvoorbeeld bij de rubriek ‘Uitgave van werken’. Daar wordt onder andere door een kruisverwijzing verwezen naar een uitgave van een redevoering ter opening van de lessen gehouden door Bavinck als hoogleraar van de Theologische School te Kampen.

Aantekeningen

Het archief bevatte ook aantekeningen in vaak kleinere notitieboekjes of op losse blaadjes. Deze bevatten korte stukjes over diverse onderwerpen en/of literatuur. De aantekeningen zijn in de eerste instantie onderverdeeld in notitieboekjes en in losse bladen met aantekeningen.

De inventarisnummers 267-276 zijn notitieboeken die verspreid door het archief werden aangetroffen, elk notitieboek gaat hoofdzakelijk over literatuur en in de kaft aan de voorzijde is een in potlood opgetekende letter waar te nemen. Om deze reden zijn ze bij elkaar gezocht en in alfabetische volgorde van de letters geplaatst.

De aantekeningen hebben vaak een onduidelijke herkomst en missen meestal een datum. Om deze reden zijn de aantekeningen niet chronologisch ingedeeld, maar gesorteerd op inhoud. In dit geval wordt dus alleen gebruik gemaakt van een thematische indeling.

Krantenknipsels

Uit het archief van Bavinck zijn geen krantenknipsels verwijderd. Aan de hand van de hoeveelheid ingevoegde krantenknipsels bij manuscripten is het duidelijk dat Bavinck ze als onderzoeksmateriaal gebruikte. Om deze reden zijn de meeste krantenknipsels op de plaats gelaten waar zij werden aangetroffen. Er was echter een aantal omslagen met louter krantenknipsels of stukken en krantenknipsels zonder een duidelijke verbinding. Deze knipsels zijn globaal beschreven en onderverdeeld in de rubriek 'Krantenknipsels'.

Verwijderde stukken

Uit het archief zijn dubbele stukken verwijderd en stukken die in ander archieven thuishoorden zijn overgedragen.

Omvang

Na de ordening van het archief bestaat het uit 31 dozen.

Openbaarheid

Er zijn geen beperkingen op de openbaarheid van dit archief.

Erin Jansen, juni 2013

Bruce Pass, onderzoeker uit Edinburgh, wees er op dat inventaris nummer 163: Manuscript 'De voornaamste problemen der tegenw. dogmatiek XI', z.d., 1 stuk een afgedwaald cahier was uit inventarisnummer 57: Manuscript van het collegedictaat: 'De voornaamste problemen der tegenwoordige dogmatiek. Inventarisnummer 163 werd opgeheven en het cahier werd toegevoegd aan inv. nr. 57.

April 2018

Plaatsingslijst

Correspondentie

N.b. Zie ook inv.nr. 45, 50, 56, 64, 65, 74, 82, 83, 85-87, 94, 104-107, 109, 112, 121, 129, 131, 135, 139, 140, 142, 149, 216-219, 222, 297, 301, 304, 327, 337, 346, 353, 355, 371, 381, 395, 421, 430, 433.

- 1   Doorslag van een oude lijst met brieven in het archief, z.d.
1 omslag

- 2-11   Brieven, 1870-1933, 1954, z.d.
10 omslagen
  2.   1870-1888
  3.   1889-1894
  4.   1895-1896
  5.   1897-1901
  6.   1902
  7.   1903-1904
  8.   1905-1906. N.b. Bevat als bijlage van een brief *Propia Cures* jrg. 16 afl. 16-19, 21-23 (1905).
  9.   1907-1912
  10. 1913-1917
  11. 1918-1933, 1954, z.d. N.b. De brieven vanaf 1921 zijn gericht aan Johanna, de weduwe van Bavinck, de brief uit 1954 is gericht aan zijn dochter [mevrouw H. Ruys-Bavinck].

- 12   Brieven van H.E. Dosker, 1873-1878, 1880-1882, 1887-1892, 1894, 1896, 1899, z.d.
1 omslag

- 13   Brief van F.T. Salverda betreffende de meegestuurde citaten 'Ethiek van prof. Beets' en het stuk 'De zegen die het leven der Chr. gehoorzaamheid met zich medebrengt', 1882.
1 omslag

- 14   Brief van [H. van V...], het manuscript 'Program van actie 1888' en twee gedrukte resoluties betreffende standpunten (van het ARP) m.b.t. verkiezingen, 1888, 1894, 1897, z.d.
1 omslag
N.b. Het handschrift van het manuscript is van een ander dan Bavinck.

- 15   Geprinte emails van J.P. de Vries aan H. Seijlhouwer betreffende aangetroffen brieven in het manuscript 'Gereformeerde ethiek' (inv.nr. 56), 1897, 1898, 2011.
1 omslag

N.b. Bevat als bijlagen:

– Een kopie van een brief van J. van Haeringen, neef van Bavinck, betreffende een verzoek om advies over een huwelijk in Schiedam, 1898. Zie inv.nr. 56 voor de oorspronkelijke brief.

– Brief van Den Houten betreffende een verzoek om advies over 'de sexueele quaestie' en zwangerschap, waarover hij een vergadering van het 'Chr. Natuur- en Geneesk.' moet inleiden, met aantekeningen van Bavinck over kuisheid in het huwelijk, 1897.

– Brief van H. Koops betreffende een 'dringend [verzoek om] (...) op te treden' voor de Zendingsvereniging op Hemelvaartsdag, met aantekeningen van Bavinck over het celibaat, het huwelijk en impotentie, 1897.

– Brief van W. Bouwman betreffende verzoek om advies over een eventueel huwelijk tussen een man 'en de dochter van zijn halfzuster', 1914.

PARTICULIER LEVEN

Dagboeken

- 16 Dagboekjes, waarvan het eerste deel ook gebruikt voor notities, korte gedichten en incidenteel als kasboekje, en twee losse katernen 1871-1891.
1 omslag

Opleiding

Gymnasium Zwolle

- 17 Manuscript 'Oratio de Historia Atticae Comoediae Antiquae. Elocutus est H. Bavinck Jz. die III in. Sept. a. MDCCCLXXIII', 1873.
1 stuk

Theologische School Kampen

- 18 Notitieboekje met aantekeningen betreffende 'Philosophie', 1873.
1 stuk

Universiteit Leiden

- 19 Kasboekje van Bavinck tijdens zijn studentenjaren in Leiden, 1874-1879.
1 stuk
- 20-35 Collegedictaten, door Bavinck bij colleges genoteerd, (met ingevoegde aantekeningen), 1874-1879, z.d.
16 omslagen
20. Colleges van M. de Vries betreffende 'Floris ende Blancefloer', middeleeuwse letteren en linguïstische taalbeschouwing, 1874-1876.
  21. Colleges van prof. J.P.N. Land betreffende een 'Inleiding der Logica' en 'Analytische Logica', 1874, 1875.
  22. [Colleges over] de 'Hollandsche taal' en publicaties van Eelco Verwijs over 'Middel-Nederlansch', 1875, z.d.
  23. Colleges betreffende 'Inleiding tot Genesis', 1876, 1877.
  24. Colleges van prof. J.N. Land betreffende 'Metaphysica', 1876, 1877.
  25. Colleges van prof. L.W.E.Rauwenhoff betreffende 'Encyclopaedie' I-III, 1876, 1877.
  26. Colleges van van [J.H.] Scholten betreffende 'Theologica Biblica N.T.', 1876, [1877].
  27. Colleges van prof. Rauwenhoff betreffende 'Kerkgeschiedenis', 1876-1878.
  28. Ingebonden collegedictaten van colleges betreffende 'Geschiedenis der Israelitische Letterkunde', 'Bij-

- belsche Geschiedenis' en 'Geschiedenis van Israels Godsdienst', 1876-1879.
29. Colleges betreffende het 'Christelijke moraal (zedekunde)' en 'De leer van het geweten', 1876-1879. N.b. Bevat ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels van latere data, 1904, 1912-1916, z.d. N.b. De aantekeningen staan o.a. genoteerd op de achterzijde van een rooster van de 'Theologische School van "De Gereformeerde Kerken in Nederland." Series Lectionum Cursus 1892-sept.-1893.', 1892, 1893.
  30. Colleges van prof. Oort betreffende 'Exegese Jesaia 49 vgl.', 1877.
  31. Colleges betreffende 'Dogmatiek' en de 'Nederlandsche Geloofsbelijdenis', 1877, 1878.
  32. Colleges van prof. C.P. Tiele betreffende een 'Inleiding tot de godsdienstgeschiedenis', 1877, [1878].
  33. Colleges van [prof. Tiele] betreffende de 'Geschiedenis van den Godsdienst', 1877, 1878.
  34. Colleges van prof. Land over 'Historia Litteraria' en aantekeningen betreffende de Syrische taal en collegedictaten, 1878.
  35. Colleges van prof. J.G.R. Acquoy en aantekeningen betreffende de 'Geschiedenis der Nederl. Hervormde Kerk en hare Leerstellingen', z.d. N.b. In deel III is de tweede helft van de dictaten in een ander handschrift geschreven.
36. Notitie(boekje)s met aantekeningen betreffende de Arabische taal, collegetijden, het Bijbelboek Job, de Afscheiding en Hebreeuwse woorden, 1875, 1877, 1879, z.d.
1 omslag
37. Manuscripten 'De ethiek van Ulrich Zwingli' en 'De ethische principes van Huldrich Zwingli' en aantekeningen betreffende Zwingli en de dissertatie *De ethiek van Ulrich Zwingli* (Kampen 1880), z.d.
1 omslag
- Verloving en huwelijk met J.A. Schippers**
38. Aankondigingen, gedichten, menukaartjes en een bedankkaartje betreffende de verloving, het huwelijk en het 25-jarig huwelijksjubileum van Bavinck met J.A. Schippers, 1890, 1891, 1916, z.d.
1 omslag
39. Aantekeningen [van J.A. Schippers], [1921].
1 stuk
- Overlijden**
40. Notitieboek met ingeplakte krantenknipsels en een handgeschreven aankondiging betreffende het overlijden van Bavinck, 1921.
1 stuk

OPENBAAR LEVEN

Hoogleraar, Theologische School te Kampen, 1882-1902

- 41 Uitgave en manuscripten (met aantekeningen) van redevoeringen ter opening van de lessen en een studentenbijeenkomst, 1883-1896.
1 omslag
N.b. Bevat de volgende redevoeringen:
– *De hedendaagsche wereldbeschouwing. Ter opening der lessen, 24 sept 1883* (z.p. 1883)
– ‘De theologische richtingen in Duitschland. Ter opening der lessen zaterdag 20 sept 1884’, 1884.
– ‘De agnostische (anit-metaphysische) richting in de theologie. Rede ter opening der lessen. 24 Sept. 1886’, 1886.
– ‘Theologische School of Universiteit. Rede ter opening der lessen. 24 sept. 1887.’, 1887.
– ‘De Godsvrucht in het studentenleven’ gehouden ‘ter opening van de lessen’, 1890.
– ‘Exercitia pietatis’ gehouden ‘voor eene samenkomst met studenten’, 1896.
- 42 Manuscript ‘Afscheidstoespraak van den preator van F.Q.I. tot prof. H. Bavinck bij zijn vertrek naar Amsterdam’, [1902].
1 stuk

Collegedictaten

- 43 Onvolledige manuscript van het collegedictaat ‘Methodologie der theologie’, onderdeel van ‘Encyclopaedie der Christ. Geref. Theologie. Cursus 1883-1884’, 1883-1884.
1 stuk
- 44 Manuscript [van het collegedictaat] ‘De leer der verbonden’, [1884].
1 omslag
- 45 Onvolledig manuscript van het collegedictaat ‘Encyclopaedie. Cursus 1884-5’, met ingevoegde aantekeningen, 1884-1885, 1890, z.d.
N.b. De aantekeningen o.a. genoteerd op een brief van [R. Baas Az.] betreffende een verzoek om ‘dringend (...) den dienst des Woords in haar midden waar te nemen’, 1890.
- 46 Manuscript van een [collegedictaat] ‘Medulla Theologiae. Dogmaticae. 1884/5.’
1 omslag
- 47 Manuscripten van de collegedictaten ‘Recitatie – College 1888.’ en ‘Rhetorica. Kampen 1889.’, en een manuscript met aantekeningen van de redevoering ‘Over de welsprekendheid’, 1888, 1889, z.d.
1 omslag

- 48 Manuscripten van de collegedictaten ‘Encyclopaedie’ en ‘Encyclopaedie der theologie 1895/6’ betreffende de encyclopedie van A. Kuyper, 1895, 1896, z.d.
1 omslag
- 49 Manuscript [van het collegedictaat] ‘Historia Revelationis’, 1896.
1 omslag

Rector Theologische School te Kampen

- 50 Uitgave, manuscript en overige stukken betreffende *Het doctoratenambt: rede bij de overdracht van het rectoraat aan de Theologische School te Kampen op 6 dec. 1899* (Kampen 1899) en manuscripten en overige stukken betreffende ‘Het doctoraat (in de theologie)’ en ‘Universiteiten en graden’, 1899-1901, z.d.
1 omslag
N.b.1. Bevat een brief (met aantekeningen op de achterzijde) van [Nieboer] betreffende de toezending van enkele boeken, z.d.
N.b.2. Zie inv.nr. 227 voor meer over het doctoraat.

Hoogleraar theologie, Vrije Universiteit Amsterdam, 1903-1921

Zie ook inv.nr. 360.

- 51 Convocatie voor de ‘openbare zitting’ waarin Bavinck op 17 december tot hoogleraar in de faculteit der Godgeleerdheid wordt benoemd en manuscript, aantekeningen en krantenknipsels betreffende een uitgave van de redevoering *Godsdienst en godgeleerdheid. Rede gehouden bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt in de Theologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op Woensdag 17 december 1902* (Wageningen 1902), 1902.
1 omslag
- 52 Krantenknipsels en periodieken betreffende het 25-jarig jubileum van Bavinck als hoogleraar, 1908.
1 omslag
N.b. Bevat de afleveringen *Nederlandsche illustratie: Geïllustreerd nieuws van de week* jrg. 19 afl. 6 (1908); *De Prins der geïllustreerde bladen* jrg. 7 afl. 29 (1908) en *De wereldkroniek*, jrg. 14 afl. 42 (1908).
- 53 Gekalligrafeerd boek met een lijst van (oud)-studenten van Bavinck, door hen aan Bavinck aangeboden ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum als hoogleraar in de theologie, 1908.
1 deel

- 54 Manuscript 'Rotterdam Ons Huis' betreffende een cursus van Bavinck over de 'oorsprong der zedelijkheid' voor de vereniging 'Ons Huis', [1910].¹
1 stuk
- 55 Presentielijsten van colleges, 1915-1918, z.d.
1 omslag
N.b. Zie ook inv.nr. 59 en 222.

Collegedictaten

- 56 Manuscripten [van collegedictaten] 'Gereformeerde ethiek', met ingevoegde aantekeningen, knipsels en twee brieven, 1900, 1901, 1903, 1913, z.d.
1 omslagen
N.b. De brieven zijn van A.A. van Schelven betreffende een verzoek om advies bij het omzetten van de referaat 'De bewerking van een piëtistische gemeente' naar een artikel, en van J. van Haeringen, neef van Bavinck, betreffende een verzoek om advies over een huwelijk in Schiedam, 1898, 1913.
- 57 Manuscript van het collegedictaat: 'De voornaamste problemen der tegenwoordige dogmatiek. College aan de Vrije Univ[ersiteit] 3 februari 1902', 1902.
1 omslag
- 58 Ingebonden collegedictaat gemaakt door Jelle de Jong bij het college 'Gereformeerde ethiek' van Bavinck, 1902.
1 deel
- 59 Manuscript 'Geref. dogmatiek (excerpt) 2e druk. sept. 1906', met ingevoegde aantekeningen, knipsels en presentielijsten voor 'college dogmatiek', 1906, 1916-1919, z.d.
- 60 Ingebonden collegedictaat gemaakt door C. Veenhof bij het college 'Historia Revelationis' van Bavinck, 1929.
1 deel

Collegedictaten zonder datum

- 61 Manuscript [van het collegedictaat] 'Gereformeerde ethiek', z.d.
1 omslag
- 62 Manuscripten van [de collegedictaten] 'Aesthetica', en 'Het tragische' met (ingevoegde) aantekeningen en knipsels, z.d.
1 omslag

---

¹ De Rotterdamse vereniging 'Ons huis' had als doel de ontwikkeling van algemene volkskennis en gaf cursussen op het gebied van de letterkunde, natuurkunde, geschiedenis, kunstgeschiedenis en volksdans. Vanaf 1910 kwamen daar ook wijsgerige cursussen bij, waarbij de cursus van Bavinck over de oorsprong van de zedelijkheid gemiddeld 216 toehoorders telde.

- 63 Ingebonden collegedictaten bij de colleges 'Isagogiek' en 'Tekst-critiek des Bijbels', bedoeld voor herhaald gebruik en met ingetekende namen van de gebruikers, z.d.
1 deel

Reizen naar Amerika

- 64 Manuscripten, aantekeningen, knipsels en een aankondiging betreffende de redevoering 'Indrukken van Amerika' en het werk 'Mijne reis naar Amerika', bevat tevens een brief aan G. Vos van [J.C. Hume] betreffende het verblijf van Bavinck in de Verenigde Staten, 1893, 1908, 1909, z.d.
1 omslag
N.b. Zie inv.nr. 213 voor de Engelstalige redevoering 'Speeches'. Zie ook inv. nr. 432.
- 65 Manuscripten 'Lezing: Christ. en beschaving', 'Speech Detroit', 'Christ., Toek.', 'Christ. en cultuur', 'Calvinisme' en een onvolledig manuscript betreffende twee aankomende, belangrijke gedenkdagen in Amerika en Calvijn, [1908] z.d.
1 omslag
N.b. Het onvolledige manuscript is geschreven op de achterzijde van het eerste vel van een brief betreffende het *Unie-Almanak. Jaarboekje voor het Christelijk Onderwijs*, z.d.
- 66 Manuscript en losse aantekeningen betreffende 'Amerika', 1909, z.d.
1 omslag

Kerkelijke kwesties

Deputaat van de Gereformeerde Kerk

- 67 Handgeschreven 'Concept-Verslag van de werkzaamheden van Deputaten der Geref. Kerken voor de correspondentie met de Hooge Overheid sedert de Synode te 's- Gravenhage nov. 1914 tot die te Rotterdam aug. 1917', met als deputaten H. Bavinck, H. Colijn en D.P.D. Fabius, en een aantekening van [Colijn], [1917].
1 stuk

De kwestie 'Eenheid van opleiding tot Dienaar des Woords'

N.b. Zie ook inv.nr. 289.

- 68 Handgeschreven en gedrukte exemplaren van de 'Ontwerp-' en 'Concept-regeling voor de opleiding van Dienaren des Woords in de Gereformeerde kerken', 1893.
1 omslag
- 69 Uitgave van M. Noordt zij, D.K. Wielenga, H. Bavinck en P. Biesterveld, *Opleiding en theologie* (Kampen 1896) met ingevoegde en ingeschreven aantekeningen, een uitgave van idem, *Nadere verantwoording* (Kampen 1896) en een manuscript dat bij '§2' begint, 1896, z.d.
1 omslag

N.b. Het manuscript bevat de volgende paragrafen:
'§2. Toestand der "eigen inrichting"
'§3. Het beginsel'
'§4. De concept-regeling'

- 70 Manuscript en uitgave van *Het recht der kerken en de vrijheid der wetenschap* (Kampen 1899) met ingevoegde aantekeningen, en een manuscript met aantekeningen betreffende 'Theologische schooldag te Groningen, 23 maart 1899', 1899, z.d.
1 omslag
- 71 Aantekeningen betreffende reacties van de media op Bavineks voorstel m.b.t. de eenheid tot opleiding voor predikanten, [1899], 1900, z.d.
1 omslag
- 72 Gedrukte 'Stellingen, ontworpen door de Professoren van de Vrije Universiteit in hunnen samenkomsten van 1 en 15 februari 1901, voor eene eventueele samenkomst met de Professoren van de Theologische School, in zake den van onderscheidene zijden uitgesproken wensch, om die twee inrichtingen, zoo mogelijk, te vereenigen' en gedrukte 'Verklaring en stellingen van de Hoogleraaren der Theologische School' in reactie op eerstgenoemde, 1901.
2 stukken
- 73 Twee gedrukte exemplaren van 'Concept-advies over de vraag hoe men tot eenheid van opleiding in onze Geref. Kerken zou kunnen komen', waarvan één met aantekeningen, 1901.
2 stukken
- 74 Gedrukte 'Advies over de quaestie, wat de Gereformeerde Kerken of vergaderingen van Kerken in Classen en Provinciale Synoden) thans zouden kunnen doen, om te komen tot vereeniging van de Theologische School en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit' en aantekeningen betreffende de eenheid van opleiding, 1901, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. genoteerd op de achterzijde van een brief van F. Gunnink Bzn. betreffende de toezending van een 'prospectus der 4% leening der Vereeniging tot Christelyke Verzorging van Zenuwlyders in Nederland', 1901.
- 75 Manuscript 'Eenheid van opleiding. 1902' met ingevoegde aantekeningen, 1902.
1 omslag
- 76 Concept-contracten, gedrukte stellingen, drukwerk en krantenknipsels betreffende de '(Vereeniging voor) Hooger Onderwijs (op Gereformeerden grondslag)' en 'de eenheid van opleiding tot den Dienst des Woords', 1902, z.d.
1 omslag

N.b. Bevat o.a. *Tijdschrift voor gereformeerde theologie* jrg. 9, afl. 5 (1902) en *Bijblad van "Wat zegt het Schrift?"* jrg. 1, afl. 1-8 (1902).

- 77 Handgeschreven verslag 'Conferentie van de voorstanders van het voorstel Bavinck c.s. 28 aug. 's namiddags 1 uur' betreffende de eenheid van opleiding voor predikanten, [1902].
1 stuk
N.b. Het handgeschreven verslag is in een ander handschrift dan die Bavinck geschreven.
- 78 Gedrukte brief van P.J.W. Klarhamer aan 'De eerwaarde Kerkraden der Gereformeerde Kerken' met het concept-contract 'om de bestaande inrichtingen voor Theologisch Onderwijs (...) zoveel mogelijk tot ééne inrichting te vereenigen', [1902].
1 stuk
- 79 Manuscript, aantekeningen, gedrukte brieven en een knipsel betreffende de 'Eenheid van opleiding', 1911, z.d.
- 80 Krantenafleringen en -knipsels betreffende de eenheid van opleiding, 1911.
1 omslag
- 81 Manuscript 'Opleiding', z.d.
1 stuk
- 82 Aantekeningen betreffende kerken en wetenschap, z.d.
1 stuk
N.b. Deze aantekeningen zijn genoteerd op de achterzijde van de laatste vel van een brief van L[..]stra Jr. over de kwestie van eenheid van opleiding voor predikanten, z.d.

Vereniging van de Christelijk Gereformeerde Kerk en de Nederduitse Gereformeerde Kerken

- 83 Manuscript van de redevoering 'Op welke voorwaarden is vereeniging mogelijk van de Christ. Geref. en de Nederd. Hervormde Kerken?' gehouden op 'eene vertrouwelijke conferentie 5 mei 1887 te Kampen', met ingevoegde aantekeningen, 1887.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een brief van G. Ohmann met het verzoek om te informeren 'of Prof. Wielinga met de Pinksterdagen onze gemeente zou kunnen dienen', 1887.
- 84 Uitgave van W. van den Bergh, A. Kuyper, H. de Cock, D.K. Wielenga, S. van Velzen en F.L. Rutgers, *Stellingen voor de conferentie van deputaten van het synodaal convent met de H.H. docenten der Theologische School te Kampen, op 17 november 1887* (Amsterdam 1887) met ingeschreven en ingevoegde aantekeningen, 1887, z.d.
1 omslag

- 85 Verslag van een vergadering, concept-acten, agenda's, voorstellen, open brieven en een krantenknipsels betreffende de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, met ingeschreven en ingevoegde aantekeningen, 1888, z.d.
1 omslag
N.b. In het verslag zijn een brief van J.C. Sikkel en een conceptbrief van Sikkel en Bavinck betreffende de Synode ingevoegd, z.d.
- 86 Briefje van S. van Velzen, verslagen van bijeenkomsten, (concept-)stellingen met aantekeningen betreffende 'De publieke conferentie in zake de hereeniging der Gereformeerden', manuscript 'De verschillen tusschen de Doleerenden en de Christ. Geref.', een open brief en aantekeningen betreffende het 'Synodaal Convent van in doleantie verkeerende Kerken', 1888, 1889, z.d.
1 omslag
- 87 Correspondentie en advies van en betreffende (de deputaten van) de Synode voor vereniging van Christelijk Gereformeerde Kerk en de Nederduitse Hervormde Kerk, 1888-1892, z.d.
1 omslag
- 88 Afleveringen van *De Bazuin: Stemmen uit de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland* met artikelen of vermelding van Bavinck m.b.t. de Synoden van de Gereformeerde Kerk in Nederland en de Doleantie, 1888-1892.
1 omslag
N.b. Het gaat hierbij om de afleveringen 31, 33-35 (1888), 3 (1889), 27, 48, 51 (1890), 38 (1891), 9, 11 en 23 (1892)
- 89 Handgeschreven nota van E.N. de Brauw, advocaat bij de Hoge Raad van Nederland, betreffende zijn gevraagde advies over behandelde zaken tijdens de 'Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland', 1889.
1 stuk
- 90 Twee manuscripten en een gedrukte versie van 'Memorie van toelichting bij de door de Synode der Christ. Geref. Kerk te Kampen aangenomen Concept-akte van Ineensmelting van de Christ. Geref. en Ned. Ger. Kerken.' en een gedrukt exemplaar van de 'Concept- acte van ineensmelting der kerken, te Utrecht en te Assen dit jaar Synodaal bijeengekomen' met ingeschreven en ingevoegde aantekeningen, 1889, z.d.
1 omslag
- 91 Handgeschreven verslag van de vergaderingen van 'Deputaten van de Chr. Ger. Kerk in [...] Vereeniging', 1889-1892.
1 stuk
- 92 Manuscript 'Separatie en Doleantie', met de uitgaven F.M. ten Hoor, *Afscheiding en doleantie in verband met het kerkbegrip* (Leiden 1890), F.M. ten Hoor, *Afscheiding of doleantie. Een woord tot verdediging en nadere toelichting* (Leiden 1891) en A.

- Kuyper, *Separatie en doleantie* (Amsterdam 1890) met ingeschreven en ingevoegde aantekeningen, 1890, 1891, z.d.
1 omslag
- 93 Losse aantekeningen betreffende bezwaren tegen het 'reglement', o.a. m.b.t. de Algemene Synode, 1891.
1 omslag
- 94 Manuscripten 'Afscheiding en doleantie' met losse aantekeningen, een conceptbrief aan Ds. ten Hoor en een gedrukte brief van 'leden van de Chr. Geref. Kerk' betreffende een petitie ter instemming van de Algemeene Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, 1891, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. genoteerd op de achterzijde van een uitnodiging voor het '18e Zuider-Zendingsfeest', 1891.
- 95 Gedrukte brief met verklaring van de deputaten J. van Andel, H. Bavinck, L. Lindeboom, A. Littlooy en M. Noordzij betreffende instemming met de bepalingen uit 1891 voor de Christelijke Gereformeerde Gemeenten, 1892.
1 stuk
- 96 Verslag en (concept)rapport betreffende de werkzaamheden van de deputaten ter voorbereiding van de vereniging, [1892], z.d.
1 omslag
- 97 Gedrukte 'Memorie van de Deputaten in zake de vereeniging der Gereformeerde Kerken, na onderlinge correspondentie, respectievelijk aan de Kerken, door welke zij benoemd waren, aangeboden.' en concepten voor een verklaring over de vereniging, 1892, z.d.
1 omslag
- 98 Losse aantekeningen betreffende eigendom van kerkelijke goederen, z.d.
1 omslag

SCRIBENT

Manuscripten met titel

- 99 Notitieboekje 'Lijst mijner geschriften', z.d.
1 stuk
- 100 Manuscripten van 'De hedendaagsche wereldbeschouwingen', met de bijbehorende aantekeningen 'Idealistisch en materialistisch pantheïsme' en 'De evolutieleer', één versie bestemd als een redevoering en één versie bestemd voor publicatie in *De Vrije Kerk* 9 (1883) 435-461, [1883].
1 omslag
- 101 Drie manuscripten getiteld 'De theologie van Prof. Dr. D.Ch. de la Saussaye', waarvan één met de ondertitel 'Referaat voor de Geref. Predikantenconferentie te Utrecht 1 juli 1884.' en een aantekeningenboekje met een 'Index op De la Saussaye's geschriften', 1884, z.d.
1 omslag
- 102 Manuscript 'De mensch, Gods evenbeeld', [1884].
1 stuk
- 103 Manuscript 'Synode 1885', 1885.
1 stuk
- 104 Manuscript '1 Cor. 13: 12' en aantekeningen betreffende o.a. (de interpretatie van) Bijbelboeken, 1886, 1891, z.d.
1 omslag
N.b. Sommige aantekeningen zijn geschreven op de achterzijde van een tweetal convocaties van de 'Commissie van toezicht op het Middelbaar Onderwijs tevens Collegie van Curatoren over het Stedelijk Museum' en 'Patrimonium', 1886, 1891.
- 105 Manuscripten, een overdruk met aantekeningen en een briefkaart van P.D. Chantepie de la Saussaye betreffende 'De theologie van Albrecht Ritschl' in: *Theologische Studiën* jrg. 6 (1888) 369-403, 1888.
1 omslag
- 106 Manuscript 'De kenbaarheid Gods', met ingesloten aantekeningen, 1888, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een brief van J. van Andel betreffende de 'Comm[issie] van Dep[utaten]', 1888.
- 107 Manuscript en aantekeningen betreffende 'De theologie als wetenschap in dezen tijds. Kampen 1889', z.d.
1 omslag

N.b. De aantekeningen staan o.a. genoteerd op de achterzijde van een brief van H.W. Bakhuis Roozeboom betreffende 'enkele opmerkingen, verleden jaar bij gelegenheid der Diaken conferentie te Kampen', 1889.

- 108 Manuscript 'Het doopersche', 1889.
1 stuk
- 109 Manuscript 'II De voorbereiding van het einde' met losse aantekeningen, 1889, z.d.
1 omslag
N.b.1. De aantekeningen staan o.a. genoteerd op de achterzijde van een brief van [J.A. Klercq] met het verzoek om te komen prediken in (Den) Helder, 1889.
N.b.2. Bevat de volgende paragrafen:
'§13. De voortekenen.'
'§14. De bekeering van Israël volgens het O. Test.'
'§15. De bekeering in het Nieuwe Testament.'
'§16. Het millennium in het N. Test.'
'§17. Het duizendjarig rijk. (vervolg) Volgens de christenen.'
- 110 Manuscript voor een 'Boekaankondiging' in *De Bazuin* van 24 oktober 1890 betreffende de uitgave van de door W. Geesink gehouden inaugurele redevoering *De beteekenis van het leerstuk der oorspronkelijke gerechtigheid voor de godgeleerde zedekunde* (Amsterdam 1890), 1890.
1 stuk
- 111 Twee manuscripten 'Recent dogmatic thought in the Netherlands', waarvan één met de aantekening dat het in 1891 aan [G.] Vos is verzonden, 1891, z.d.
2 stukken
- 112 Manuscript en aantekeningen betreffende '§19. De Openbaring van Johannes', 1891, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn gemaakt op de achterzijde van een brief van H. Wolzak Gzn. met een verzoek namens 'de Unie 'Een school met den Bijbel' afdeling Alkmaar' om een spreekbeurt te komen houden, 1891.
- 113 Manuscript 'Ons kerkgezag', een recensie betreffende J.G.R. Acquoy, 'De psalmwijzen der Nederlandsche hervormde kerk en hare herziening' in: *Archief voor Nederlandsche kerkgeschiedenis* dl 4, afl. 1 (1892) 1-84, [bestemd voor publicatie in *De bazuin: officieel orgaan van de Theologische School te Kampen* afl. 52 (1892)], [1892].
1 stuk
- 114 Verschillende versies van de manuscripten 'Hoofd en hart' [voor de publicatie 'Hoofd en Hart' in: *Christophilus. Jaarboekje van*

- het Nederlandsch Jongelings Verbond* (1892) 71- 75, manuscript 'Geestdrift en bewondering' en losse aantekeningen, [1892], z.d.
1 omslag
- 115 Manuscript en aantekeningen betreffende 'Natuur en genade. Nov. 1893', 1893.
1 omslag
- 116 Twee manuscripten getiteld 'De toekomst van het calvinisme', waarvan één met het onderschrift 'Aan Dr. Vos [...] jan 1893', vertaald en gepubliceerd als 'The future of calvinism' in: *The Presbyterian and Reformed Review* jrg. 5 (1894), 1893, 1894, z.d.
2 stukken
- 117 Manuscript voor 'Het koninkrijk Gods' in: *Handboekje ten dienste der Gereformeerde Kerken in Nederland voor het jaar 1894* (Middelburg 1893) 243-252, [1893].
1 stuk
- 118 Manuscript voor de recensie 'Calvinistisch en gereformeerd' in: *De Vrije Kerk* 19 (1893) 49-71, over M.A. Gooszen, *De Heidelbergsche catechismus en het boekje van de breking des broods, in het jaar 1563-64 bestreden en verdedigd: oorkonden en dogmenhistorisch onderzoek : nieuwe bijdrage tot de kennis van het gereformeerd protestantisme* (Leiden 1893), [1893].
1 stuk
- 119 Manuscript 'Grieksche wijsbegeerte. I. Van Thales tot op Plato', met ingevoegd knipsel en aantekeningen, 1895, z.d.
1 omslag
- 120 Manuscript 'Gereformeerde ethiek', met ingevoegde aantekeningen, 1896, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. gemaakt op de achterzijde van het overlijdensbericht van J.C. Bavinck, 1896.
- 121 Manuscript 'Kerkrecht' met twee ingevoegde schriften getiteld 'Aantekeningen uit Prof. [F.L.] Rutgers' dictaat over kerkrecht', krantenknipsels en o.a. gedrukte handleidingen m.b.t kerkrecht, 1896-1897, 1900, 1901, 1907, z.d.
1 omslag
N.b. Bevat een ingevoegde brief van A.H. van Minnen betreffende de avondmaalsviering, 1901.
- 122 Manuscripten, aantekeningen en krantenknipsels betreffende 'Inrichting der gymnasia', 'Gymnasiaal onderwijs', 'Bezwaren tegen gymnasiaal onderwijs en hedendaagsche gymnasia', 'Hoo-gere burgerscholen' en onderwijs, 1896, 1901, 1903, 1904, 1908, z.d.
1 omslag

- 123 Manuscript 'Standaard 1 april '72 – '97', betreffende het 25-jarig jubileum van *De Standaard*, [1897].
1 stuk
- 124 Manuscript 'Boekbeoordeling' over H.G. Kleijn, *De Nederlandsche hervormde kerk van den tegenwoordigen tijd* (Sneek 1898), 1898.
1 stuk
- 125 Manuscripten getiteld 'Bloemlezing uit de Ned. letterkunde', 'Schets der Grieksche letterkunde' en 'Nederlandsche taal en letterkunde', en (ingevoegde) aantekeningen en krantenknipsels betreffende letterkunde, 1898, 1901, 1902, 1904, 1908, 1909, 1911, z.d.
1 omslag
- 126 Manuscript 'De kerk in Nederland in de 19e eeuw', 1899.
1 stuk
- 127 Manuscript 'Nieuwe mystiek' met ingevoegde krantenknipsels en aantekeningen, 1900, 1902, 1911, z.d.
1 omslag
- 128 Manuscript 'Geschiedenis der wijsbegeerte in Nederland', 1901.
1 stuk
- 129 (Onvolledige) manuscripten, met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, betreffende de maatschappij waarvan twee getiteld 'III. De hedendaagsche toestand der maatschappij' en 'IV. De toekomst der maatschappij' en, 1901, 1903, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op een brief van R.C. Verweyck betreffende een verzoek om een circulaire door te lezen, z.d.
- 130 Manuscript 'Het marxisme jan. 1903', 1903.
1 stuk
- 131 Manuscript, aantekeningen en een brief van S.J. Blaupot ten Cate betreffende de 'Wet op het hooger onderwijs febr-maart 1903', 1903.
1 omslag
- 132 Manuscript 'Aanhalingen uit Hollandsche schrijvers' met ingevoegde krantenknipsel betreffende 'historische woorden', 1903, z.d.
2 stukken
- 133 Manuscript '1. Begrip der sociologie/2. Oorsprong der maatschappij', met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, 1903, z.d.
1 omslag

- 134 Manuscript, literatuuraantekeningen en een krantenknipsel betreffende het 'Avondmaal', 1905, z.d.
1 omslag
- 135 Manuscript 'Christendom en maatschappij', met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, 1905, 1906, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een brief van R.C. Verweyck betreffende een verzoek om 'de motie op de conferentie met de Friesch Christelijk Historischen in [hotel] Pays Bas te Utrecht', 1906.
- 136 Manuscripten 'Apologetiek VI' (onvolledig), 'Apologetiek VII' en 'Apologetiek XI. 1906/1907: Psychol. der religie' met ingevoegde aantekeningen en knipsels, 1905-1910, z.d.
1 omslag
- 137 Manuscripten 'Deel B. Materieel deel. Oorsprong der M[aa]tschappij, beginselen (...)', 'Deel C. Problemen. Pogingen tot oplossing', 'Deel D. Na den oorlog', 'Deel E. Christ. en sociale beweging. / IIIe lezing. De toekomst der maatschappij' en 'Einde v.d. oorlog. Vrede. Vredesvoorwaarden. / Volkenrecht' [mogelijk deel A], met (ingevoegde) aantekeningen en krantenknipsels, 1905, 1906, 1915, 1917, z.d.
1 pak
N.b. Manuscript 'Deel E' bevat de ingevoegde aantekeningen 'Maatsch. onderwerpen', krantenknipsels en de uitgave *De Engelsche vakverenigingen*. Volksbibliotheek no. 5 (Leiden 1906).
- 138 Manuscript 'Voorrede (voorwoord)' voor bij de Duitse uitgave van *Christelijke wereldbeschouwing*, 1906.
1 stuk
- 139 Manuscript 'Aesthetica' met ingevoegde aantekeningen en een brief van J.C. Wentink betreffende bezwaar tegen een symbool boven de ingang van de 'in aanbouw zijnde Gereformeerde Kerk in Den Haag', 1906, z.d.
1 omslag
- 140 Manuscript 'Evolutie' voor het aandeel van Bavinck in P.G. Buekers en H. Bavinck, *Evolutie. Pro en contra betreffende vraagstukken van algemeen belang*, serie III, no. 3 (Baarn 1907), [1907].
1 stuk
- 141 Manuscripten en een folder betreffende (een aankondiging voor) *The philosophy of revelation: the Stone lectures for 1908-1909*, Princeton Theological Seminary (New York 1909), 1908, 1909, z.d.
1 pak

- 142 Manuscripten ‘Calvijn over de algemeene genade’, ‘Calvin on common grace’ en ‘Johannes Calvijn’ met ingevoegde aantekeningen en een brief van J.C. Waal betreffende ‘het artikel Calvijn’, 1908, 1909, z.d.
1 omslag
N.b.1. Het betreft mogelijk de uitgaven ‘Calvin and common grace’ in: E. Doumergue e.a., *Calvin and the Reformation. Four studies* (New York: Fleming H. Revell Company 1909) 99-130 en in: *The Princeton Theological Review* VII (1909) 437-465, en *Johannes Calvijn: Eene lezing ter gelegenheid van den vierhonderdsten gedenkdag zijner geboorte: 10 Juli 1509-1909* (Kampen: J.H. Kok 1909).
N.b.2. Bevat een voorkant van een schrift met de opschrift ‘Calvin on common grace. Mei 1908’ en een lege envelop geadresseerd aan Bavinck van B.B. Warfield, met op de achterkant de aantekening ‘Calvin on common grace’, 1908, z.d.
- 143 Manuscript ‘Kunst en godsdienst’, met aantekeningen en (kranten)knipsels, 1909, 1913, 1914, z.d.
1 omslag
- 144 Manuscript ‘Ouders of getuigen’ met ingevoegde aantekeningen, o.a. getiteld ‘Moeders bij den doop’, en krantenknipsels, 1910, z.d.
1 omslag
- 145 Manuscript ‘Canoniek der N[ieuwe] T[estament]’, met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsel, 1910, z.d.
1 omslag
- 146 Manuscript ‘Dogmatiek (excerpt) 1912/1913’, 1912, 1913.
1 stuk
- 147 Manuscript en aantekeningen betreffende ‘De oorlog 1914’, [1914].
1 omslag
- 148 Manuscripten ‘Dogmengeschiedenis’ delen I-VI, met ingevoegde aantekeningen en knipsels, 1914-1916, z.d.
1 omslag
- 149 Manuscript ‘Geschiedenis der christelijke dogmata’ met ingevoegde aantekeningen en twee brieven, 1915, z.d.
1 omslag
N.b. De brieven zijn van G. Ch. Aalders betreffende de gereformeerde gemeente in Ermelo, en van A. Brummelkamp betreffende de doorsturing van een document van het departement van Oorlog, 1915.

- 150 Nederlandse manuscript van het artikel 'Christ and christianity' in: *The Biblical review: [interdenominational quarterly]* 1 (1916) 214-236, [1916].
1 stuk
- 151 Manuscripten en aantekeningen betreffende 'Oor en oog', (en krantenknipsels) over opvoeding, jeugd en onderwijs, 1917, 1918, z.d.
1 omslag
- 152 Manuscript 'Ds. Netelenbos' (gepubliceerd in 1994) en krantenknipels uit de *Amsterdamsche Kerkbode* (1917) en *De Rotterdammer* (1917) betreffende 'de zaak Netelenbos', 1917, [1919].
1 omslag
N.b. Zie ook inv.nr. 265.
- 153 Manuscript 'De gehuwde vrouw en de arbeid', aantekeningen en een gedrukte samenvatting van [de redevoering] 'De beroepsarbeid der gehuwde vrouw', [1919], z.d.
1 omslag
- 154 Manuscript 'De schoolstrijd', [1919].
1 stuk

Zonder datum

Theologie

- 155 Manuscripten 'Princ[ipium] Int[ernum]' I-III en V, z.d.
1 omslag
- 156 Manuscripten 'Gesch der principii' I-III, z.d.
3 stukken
- 157 Manuscripten 'De principii Theologiae Dogmaticae. Principium Internum', waarvan één deel IV genummerd, z.d.
2 stukken
- 158 Manuscripten 'Principieele dogmatiek' delen I-III, z.d.
3 stukken
- 159 Manuscripten 'Dogmatiek', z.d.
2 stukken
- 160 Manuscripten 'Geschiedenis der dogmatiek I-VII en XI, z.d.
1 omslag
- 161 Manuscript 'Dogmengeschiede: Dogmenhistorie', z.d.
1 stuk
- 162 Manuscripten 'Fundam. dogmatiek. De openbaring.' en 'Fundam. dogmatiek. De godsdienst', z.d.
1 omslag

- 163 –
- 164 Manuscript ‘Schriftsleer der dogmata’, z.d.
1 stuk
- 165 Manuscript ‘De Bijbel en wijzelf’, z.d.
1 stuk
- 166 Manuscript ‘§8. Het tijdperk der aartsvaders’, z.d.
1 deel
N.b. Bevat de volgende paragrafen:
‘§9. Israel in Egypte’
‘§10. Israel in de woestijn’ (bevat geen tekst)
- 167 Manuscript ‘De leer aang. de H. Schrift’ in 12 paragrafen, met losse aantekeningen ‘Locus de S. Scriptura’, ‘Religie’ en ‘[...] Oud Test. – N, Test.’, z.d.
1 omslag
- 168 Manuscript ‘§1. Kerk en staat naar de leer der H. Schrift’, z.d.
1 stuk
- 169 Losse kافت met de manuscripten ‘Over kerk en staat’ en ‘Derde (thetische deel)’, en aantekeningen betreffende kerk en staat, z.d.
1 omslag
- 170 Manuscript ‘De psalmen’ en aantekeningen ‘Psalmen’, z.d.
1 omslag
- 171 Manuscript ‘§18. Daniël en de Openbaring’, z.d.
1 stuk
- 172 Manuscript ‘De val’ betreffende de zondeval, z.d.
1 stuk
- 173 Manuscript ‘Soteriologie’, z.d.
1 stuk
- 174 Manuscript ‘Deel IV. Soteriologie’, met ingevoegde aantekeningen, z.d.
1 stuk
N.b. Bevat de volgende delen en paragrafen (hogere getallen per § zijn met potlood ernaast bijgeschreven):
‘Deel IV. Soteriologie. §33. De heilsorde (Ordo salutis).’
‘§34. De roeping’
‘§36. Geloof en bekeering.’
‘§37. De rechtvaardiging.’
‘(§48) Thetische ontwikkeling’
‘§39. (50) De volharding der heiligen’
‘Deel V. (VI) Ecclesiologie. §40. (51) De kerk’

N.b. Naast de tekst is in kantlijn met potlood een afwijkende paragraafnummering aangebracht, namelijk '§43', '§45'-'§48'.

- 175 Manuscript, '§5. Het wezen der ziel' en '§6 Ziel s lichaam', z.d.
1 stuk
- 176 Manuscript, '§19. (21) De parousie', z.d.
1 omslag
N.b. Bevat de volgende paragrafen (hogere getallen per § zijn met pen erboven of ernaast bijgeschreven):
'§20. (22) De strijd tegen de antichrist. macht'
'§21. (23) De opstanding'
'§22. Het laatste oordeel'
'§23. (25) De wereldvernieuwing'
'§24. De hel. De eeuwige dood. Het eeuwig verderf'
'§24. (27) De eeuwige zaligheid (Het eeuwige leven)'
- 177 Manuscript 'De dekalooog' met ingevoegde aantekeningen, z.d.
1 stuk
- 178 Manuscript 'De hoofdgedachten van Calvijns Institutie', met ingevoegde vertaling 'The leading ideas in Calvin's Institutions', z.d.
2 stukken
N.b. De vertaling is in een ander handschrift dan Bavinck geschreven.
- 179 Manuscript 'Namen Gods. Drews, Die deutschen Speculation. Opmerkingen', met het volgende hoofdstuk en de paragrafen 'Deel II. Het dogma. Hoofdstuk IV. De Deo. §20. De naam Gods' en 'Godsbewijs in de philosophie', z.d.
1 stuk
- 180 Manuscript, '§6. Het woord Gods in de natuur', z.d.
2 stukken
N.b. Bevat de volgende paragrafen:
'§7. Het woord Gods in Israel'
'§8. Het woord Gods in Christus'
'§9. Het woord Gods in de H. Schrift'
'§10. Het woord Gods in de gemeente',
'§11. Geschiedenis en inrichting der kerk'
- 181 Manuscripten 'Christel. wijsheid' I en II, z.d.
2 stukken
- 182 Manuscript 'Het wezen des christendom', z.d.
1 stuk
- 183 Manuscript 'Deel II. Historische theologie', z.d.
1 stuk
N.b. Bevat de volgende delen en paragrafen:

‘Deel II. Historische theologie. §16. ~~Begrip en verdeeling~~
der historische theol.’
 ‘§17. Indeeeling der histor. theologie’
 ‘§18. Geschiedenis der kerk des ouden verbonds.’
 ‘§19. Geschiedenis der ker des n. verbonds.’
 ‘§20. Geschiedenis der kerk in den tegenwoordigen tijd’
 ‘Deel III. Systematische theologie. §21. Begrip en in-
deeling der system. theol.’
 ‘§22. Dogmengeschiedenis en symboliek’
 ‘§23. Natuurlijke godgeleerdheid (gesch. der godsdien-
sten)’

- 184 Manuscript met de teksten ‘Het christ. in de 20e eeuw.’ en ‘Het zedelijk leven.’, met ingevoegde aantekeningen, z.d.
1 omslag
- 185 Manuscript ‘Het ware leven’, z.d.
1 stuk
- 186 Manuscript ‘Het dualisme in de theologie’, met de ingevoegde aantekeningen ‘Lipsius’, z.d.
1 omslag
- 187 Manuscript ‘Encyclopaedie der Theologie’, met ingevoegde aantekeningen, o.a. getiteld ‘Gelooven en weten’, z.d.
1 omslag
N.b. Zie voor de redevoering getiteld ‘Gelooven en weten’
inv.nr. 365.
- 188 Manuscript ~~‘Jezus’ priesterschap en Gods gerechtigheid’~~ met in de kافت een toegevoegde notitie ‘Waarde van Ritschl’, z.d.
1 stuk

Onderwijs

- 189 Manuscript ‘Oprichting van Scholen m/d Bijbel ...’, z.d.
1 stuk
- 190 Manuscript ‘Godsdienstonderwijs’, met ingevoegd krantenknipsel, z.d.
1 stuk
- 191 Manuscript ‘Christ. hooger onderwijs’, z.d.
1 stuk
- 192 Manuscript en aantekeningen betreffende ‘Christelijk onderwijs in verleden, heden en toekomst’, z.d.
1 omslag
- 193 Manuscript ‘Het recht der Vrije Univ.’, z.d.
1 stuk
- 194 Manuscript ‘Schooltucht’, z.d.
1 stuk

- 195 Manuscript 'Weiterbildung', z.d.
1 stuk
- Politiek**
- 196 Manuscript 'Chronologie van de Antirevol. Partij', z.d.
1 stuk
- Ethiek**
- 197 Manuscript 'Ethiek', z.d.
1 stuk
- 198 Manuscript en aantekeningen betreffende de 'Ethische richting',
z.d.
1 omslag
- Filosofie**
- 199 Manuscript 'Geschiedenis der nieuwe philosophie.' delen I en 'II.
Van Kant tot dezen tijd.', met ingevoegde aantekeningen, z.d.
1 omslag
- 200 Manuscript 'Hegel', bevat '§6. Georg Wilhelm Friedrich Hegel',
z.d.
1 stuk
- 201 Manuscript 'Geschiedenis der wijsbegeerte na Hegel', z.d.
1 stuk
- 202 Manuscript 'Neokantianisme', met aantekeningen betreffende
verschillende publicaties, z.d.
1 omslag
- 203 Manuscript 'G.W. Leibniz', z.d.
1 stuk
- Psychologie**
- 204-205 Manuscripten 'Psychologie' I-[VII], z.d.
2 omslagen
204. I-IV
205. V-[VII]
- 206 Deel van het manuscript 'Relig. Psych. 45', met ingevoegd kran-
tenknipsel, z.d.
1 stuk
- Overig**
- 207 Manuscript 'De beteekenis van tragische', z.d.
1 stuk
- 208 Manuscript 'De tegenstellingen in de kunst der taal', z.d.
1 stuk

- 209   Manuscript 'Het komische en de humor', z.d.
1 stuk
- 210   Manuscript voor *Het christelijk huisgezin* (Kampen 1908, 1912, 1930) met ingevoegde aantekeningen en knipsels, z.d.
1 omslag
- 211   Manuscript 'Het socialisme', z.d.
1 stuk
- 212   Manuscripten 'Kosmologie', 'Kosmologie. Het wezen der materie' en 'Deel III. Kosmologie: De leer van God den vader en onze schepping', z.d.
1 stuk
N.b. Het manuscript 'Deel III. Kosmologie' bevat de volgende afdelingen en paragrafen:
'Afdeling 1. §23. De schepping'
'§24. De geestelijke wereld'
'§25. De stoffelijke wereld'
'§26. De mensch'
- 213   Manuscript geschreven in het Engels, getiteld 'Speeches', z.d.
1 stuk
- 214   Manuscript 'Hypnotisme', z.d.
1 stuk

Manuscripten zonder titel

N.b. Zie ook inv.nr. 129.

- 215   Twee manuscripten betreffende de 'tusschentoestand', eerste zinnen: 'Ten onrechte wordt door Moor IV 170 beweerd, dat schein een plaats aanduidt.' en '[...] Möhler in Symbolik S. 218 v. verwijt het den Protest. dat zij in den dood een plotselinge, mechanische [anc]jering zien van de zonder, alleen omdat 't lichaam dan weg valt.', [1887], z.d..
2 stukken
N.b. Het eerstgenoemde manuscript [1887] bevat de volgende paragrafen:
'§9. De leer van den tusschen toestand'
'§10. Vervolg. Het leven en de werkzaamheid der gestorvenen.'
Het tweede manuscript bevat de volgende paragrafen:
'§11. Vervolg. Enkele categorieen van personen in de tusschen toestand.'
'§12. De plaatsen van den tusschen toestand.'
- 216   Manuscript, eerste zin 'Daarop moet geantwoord: uit act 19 volgt, dat herdoop wel geoorloofd, maar niet, dat hij noodwendig was.', met ingevoegde aantekeningen, 1897, z.d.
1 omslag

N.b. De aantekeningen zijn o.a. gemaakt op de achterzijde van een brief van I.A.Pouwer betreffende het verzoek om advies voor een kinderdoop, 1897.

- 217   Manuscript betreffende de theologische encyclopedie, met een enkele paragrafen over de theologische studie, met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, 1900-1902, z.d.
1 omslag
N.b. Bevat de volgende paragrafen (De getallen tussen haakjes zijn met pen voor de § erbij geschreven):
'§2. (4) Geschiedenis van de Theol. Encyclopaedie'
'§3. Formule Bijzondere Encyclopaedie'
'§5. Begrip der Theol. Encyclopaedie'
'Eerste deel der Theologische Encyclopaedie. §6. Theologie in objectieven zin'
'§7. Theologia in subjecto'
'§8. Theologie en het verstand'
'§9. Theologie en het gevoel (Kant)'
'§10. De theologie en de wil'
'§11. Kerk en theologie'
'§12. Het wezen der theologie'
'§13. (4) Het wetenschappelijke karakter der theologie'
'§14. (5) De theologie en de andere wetenschappen'
'§15. (6) De theologie en de kerk, de school en den staat'
'§15. (7) Indeeeling der theologie'
'§8. Exegetische theologie'
'§9. Historische theologie'
'§10. Dogmatische theologie'
'§11. Practische theologie'
N.b. De aantekeningen zijn o.a. genoteerd op de achterzijde van een convocatie voor een vergadering van de 'Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde', 1900.
- 218   Losse delen van een manuscript(en), aantekeningen en knipsels betreffende het vrouwenkiesrecht en de vrouwenbeweging, 1907, 1913, 1915-1919, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een brief van R.C. Verweyck betreffende een verzoek om op een vergadering van het centralen Convent te spreken over het vrouwenkiesrecht, en op de achterzijde van een afschrift van een brief van Bavinck en P. Peereboom als het bestuur van het 'Locaal-Comité van de Unie "Een school met de Bijbel"' betreffende een convocatie, 1917, 1919.
- 219   Manuscript, eerste zin '[...ken...] wordt door het feit, dat al bij apen, roof-, hoef-, herkauwende dieren zang- en roofvogels eene strenge paring voorkomt (wat weer door Hellwald Cult. I 79-80

teggengesproken wordt.)'², met ingevoegde aantekeningen, 1907, z.d.

1 omslag

N.b.1. Bevat de volgende paragrafen:

'§4. Onder Israël'

'§5. Nieuw testament'

'§6. De onderwijzing van het huisgezin'

'§7. Man en vrouw (Het huwelijk)'

'§8. De leden des gezins (Huisgezin en opvoeding)'

'§9. De emancipatie der vrouw'

N.b.2. De aantekeningen staan o.a. geschreven op de achterzijde van verkiezingspropaganda voor A.F.C.D. Koolen, 1907; en een brief van H.A.M. Roelants betreffende de toezetting van een intekenlijst voor het eerste deel van het door J.W. Pont geschreven *Nieuwe bijdragen tot kennis van de geschiedenis en het wezen van het Lutheranisme in de Nederland*, 1907.

220 Deel van een manuscript, aantekeningen en knipsels betreffende lichamelijke opvoeding en 'zondagsontheiliging', 1909, 1913, 1916, z.d.

1 omslag

221 Manuscript, eerste zin '4. De godsdienstige wijsgeerige toestand van de Heidenwereld in de volheid destijds.', met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, 1911.

1 omslag

N.b. Bevat de volgende paragrafen

'§11. Johannes de Dooper'

'§12. Overzicht van het leven van Jezus'

222 Manuscript, eerste zinnen '[uit] waken. Zoo bij apost. vaders, apolog., vooral Just. en [Iren.] en later vooral Lat. schrijvers [Tert. Cypr.] Ambr. Maar wilsweg werd weinig ontwikkeld, en al spoedig verkeerd voorgesteld.', met ingevoegde aantekeningen en een brief, 1917, 1918, z.d.

1 omslag

N.b.1. Bevat de volgende paragrafen (hogere getallen per § zijn met potlood of pen erboven geschreven, een enkele keer is het lagere getal doorgekrast):

'§49. Roeping en wedergeboorte'

'Vierde deel. Hoofdst. IX Over de kerk. §53/47. Het weren der kerk'

'§54/48. Regeering der kerk'

'§55/49. De macht der kerk'

'Hoofdstuk X. Over de middelen der genade. §56/50. Het woord'

'§57/51. De sacramenten'

'§58/52. De doop'

---

² F.A.H. von Hellwald, *Culturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis zur Gegenwart I* (Augsburg). Er zijn vier drukken, het is niet direct te achterhalen van welke druk Bavinck gebruik heeft gemaakt.

- ‘§59/53. Het avondmaal’
 ‘Hoofdstuk XI Over de laatste dingen. §60/54. De tusschentoestand’
 ‘§61/55. De wederkomst van Christus’
 ‘§62/56. Voleinding der eeuwen’
 N.b.2. De brief is van Th. Kuipers betreffende colleges over dogmatiek, 1918.
 N.b.3. Bevat een presentielijst van het college ‘Dogmengeschiedenis 1917/1918’, 1917, 1918.

Zonder datum

Theologie

- 223 Manuscript, eerste zin ‘Nu is er op 3 plaatsen in de dogmatiek van toerekening sprake.’, met de paragraaf: ‘§38. (49) De heiligmaking.’, z.d.
 1 stuk
 N.b. Het getal 49 is potlood erbij geschreven.
- 224 Manuscript, eerste zinnen ‘[...] van vroomheid. Elk dogmaticus geeft zijn eigenschappen.’, z.d.
 1 stuk
- 225 Manuscript, eerste zin ‘van staat (als in Rome; Constantijn, Byzantinisme) of we kerk heerschend over staat ([.]Joden, indie, Egypte). De kerk in het oosten werd [...] papistisch geconsolideerd, nog zoo de tsaar in Rusland.’, bevat de onderdelen ‘De consummationem seculi’ en ‘Locus de Deo’, z.d.
 1 stuk
- 226 Manuscript, eerste zin ‘Geschiedenis der godsdiensten. De naam: Gesch. v. den godsdienst is aftekenen, is herkomstig uit het moderne tuig[huis].’, z.d.
 1 stuk
 N.b. Bevat het volgende deel en de paragrafen:
 ‘§24. Dogmatiek’
 ‘Deel IV. Practische Theologie. §25. Begrip en taak en verdeling der Pr. Theol.’
 ‘§26. Verdeeling der Pr. Godg.’
 ‘§27. Ethiek’
 ‘§28. Homiletiek en Catechetiek’
 ‘§29. Kerkrecht’
 ‘§30. Recapitulatie. Methodologisch overzicht’, z.d.
- 227 Manuscript, eerste zin ‘Terwijl dus de e[...] theologie de stof levert, de hist. ons doet [kennen] hoe die stof al verwerkt is, saam de voedende, vegetatieve deelen zijn, komt nu de System. Theol. en verwerkt die stof naar de behoefte van dezen tijd; zij formuleert, systematiseert, bewijst, verdedigt die stof enz.’, z.d.
 1 stuk
 N.b.1. Bevat de volgende paragrafen (het hogere getal is met potlood voor het §-teken geschreven):

- '28. §13. Theol. Naturalis (Geschiedenis der Godsdiensten)'
  - '29 §14. Dogmatiek en ethiek'
  - '30 §15. Apologetiek, polemiëk, [.]reniek'
  - '31 §16. Geschiedenis, begrip, indeeling, plaats der praktische theologie'
  - '32 §17. Kerkrecht [(gubernetiek)] of formul[.] van [o]derl.'
  - '33 §18. Charismatiek'
  - '34 §19. Homiletiek'
  - '35 §20. Liturgiek', z.d.
  - '36 §21. Catechetiek'
  - '37 §22. Leer van het doctoraat', met ingevoegd manuscript getiteld 'Het doctoraat'
  - '38 §23. [Eubernetiek] of presbyteraat'
  - '39 §24. Leer van het diakonaat'
  - '40 §25. Leer van de zending'
- N.b.2. Zie inv.nr. 50 voor meer over het doctoraat.

De Bijbel

- 228 Manuscript, eerste zinnen 'zich aan de Schrift onderwerpen, de [...] gemeenten zich van s lande aan onderwierpen aan 't gesproken en geschreven woord der apostelen. Zij ontvangt al haar gezag van de Schrift, is aan haar gebonden.', z.d.
1 stuk
- 229 Manuscript, eerste zin 'Verder [Gr] en [Gr] of [Gr] die een door [runden] gedragen ark had (cf de ark bij de Philistijnen), hij is de voornaamste god; de naam [Gr] waarschl. uit verwarring van [Heb] veld en [Heb] ontstaan.', betreffende Bijbelse geschiedenis, z.d.
1 stuk
N.b. [Gr.] = Grieks woord, [Heb] = Hebreeuws woord
- 230 Manuscript betreffende de schepping, z.d.
1 stuk
- 231 Manuscript met de hoofdstukken 'Het vijfde gebod' en 'Het zesde gebod', z.d.
1 stuk

De doop en bekering

- 232 Manuscript, eerste zin 'Nu zijn er velen, die eene abstracte scheiding en tegenstelling [...], tusschen wet en evangelie, zooals Voetius [Witsius] C[...].', met de volgende paragraaf: '§42. De doop.', z.d.
1 stuk
- 233 Manuscript, eerste zin '10. Resipiscentia, bekeering.', met ingevoegde aantekeningen, z.d.
1 stuk

Het zieleleven

- 234 Manuscript, begint met 'I. De toestand na den dood tot het oordeel', z.d.
1 stuk
N.b. Bevat de paragrafen:
'§5. De lichamelijke dood'
'§6. Onsterfelijkheid der ziel'
'§7. Toestand der zielen na den dood (schriftleer)'
'§8. De plaats van den tusschentoestand (schriftleer)'
- 235 Manuscript, eerste zinnen 'De roomsche kerk verwierp deze leer reeds op 't conc. te Lyon 1274, te Terrara 1438, te Provence 1439, te Trente. (...) Het protestantisme hield groote opruiming, verwierp vagevuur, limbus, tusschentoestand, en nam maar aan 2 toestanden hemel en hel.', z.d.
1 stuk
- 236 Losse pagina's van een manuscript betreffende de oorzaak van de 'zonde en ellende' van de mens, z.d.
1 omslag
- 237 Manuscript, eerste zin 'De straffen in de hel worden door de kerkredenaars met schrikkelijke vormen en beelden geschilderd.', z.d.
1 stuk

Eschatologie

- 238 Manuscript, eerste zin 'De Levietische eeredienst wordt hersteld, het morgen – 's avondoffer, weer den Heere gebracht, de wierook brandt weer op Zijn altaar.', bevat het volgende deel en de paragraaf: 'Deel III. Het wereldeinde. 20 §18. De antichrist', z.d.
1 stuk
N.b. Het getal voor het paragraafteken is in het manuscript erboven geschreven.
- 239 Manuscript, eerste zin 'zoodat God niet meer op ons toorn, ons in X vergeeft, zijn Vader hart opent.', bevat het volgende deel en de paragraaf: 'Deel VI. Eschatologie. §44. Geschiedenis der eschatologie', z.d.
1 stuk

Pedagogiek en psychotherapie

- 240 Onvolledig manuscript en aantekeningen betreffende 'Paed[agogiek] als wet[etenschap]', z.d.
1 omslag
- 241 Pagina's 9 en 10 van een manuscript betreffende psychotherapie, eerste zinnen 'leven, in een abnormen gemoedstoestand, en de Heer Haverkate 86. Maar die [Anlage] kan aangeboren zijn of verkregen, en nu erkent H. wel de erfelijkheid, maar rekent er toch niet genoeg mee, denkt [meert] bij Anlage 191 aan een verkregen [...]spositie, en wel vooral door een zondig leven.', z.d.
1 stuk

Overig

- 242 Manuscript, eerste zin ‘Wat de geref. tuchttoefening aangaat: a) object van haar zijn geen onpersoonlijke dingen, landen enz. maar alleen mensen, en geen mensen in ’t algemeen, want die [buiten] zijn oordeelt God I Cor 5:10, maar alleen leven, hetzij door doop hetzij ook door belijdenis der kerk.’, bevat de volgende paragraaf: ‘§41. De genademiddelen. 1. Het woord God en sacram. in ’t algemeen’, z.d.
1 stuk
- 243 Manuscript, eerste zin ‘Vooral I Cor 12:4 spreekt P. van de verschillende charismata deszelfden Geestes, van de verschillende [Gr] deszelfden Heeres van de verschillende [Gr] deszelfden Gods; en hij telt op [Gr] ’t onderwerp in de hoogen christ. wijsheid I C 2:6v. (...)’, z.d.
1 stuk
N.b. [Gr.] = Grieks woord
- 244 Manuscript, eerste zin ‘L.R. 82. Israels geest, leven, streven is in d. Bijbel uitgedrukt’ met notities betreffende theologische en politieke termen, en een ingevoegde paragraaf ‘§10. ’t Woord Gods in de gemeente’, z.d.
1 stuk
- 245 Manuscript, eerste zin ‘dier, maar kan wel dier en zelfs duivel worden.’, betreffende de ontwikkeling van de maatschappij, het christendom en de wetenschap, z.d.
1 stuk
- 246 Manuscript [voor publicatie in *Nieuwe banen*], z.d.
1 stuk
- 247 Laatste vier pagina’s van een geschreven tekst betreffende het menselijke bewustzijn en enkele losse vellen met literatuuranteekeningen, z.d.
1 omslag
- 248 Pagina 25 en 26 van een manuscript betreffende godsdienstige onderwijs en opvoeding, z.d.
1 stuk
- 249 Laatste twee pagina’s van een door Bavinck ondertekent stuk betreffende ‘Omvat [in] inzoover de heer Kramer dit in het licht stelt, zijn wij voor zijne studie ten hoogste dankbaar.’, z.d.
1 stuk
- 250 Losse bladzijde 213 uit een manuscript betreffende de puberteit, z.d.
1 stuk

Uitgaven van werken

N.b. Zie ook inv.nr. 41, 50, 51, 69, 84, 336, 346, 352, 357, 360, 362, 369, 371.

- 251   Uitgave van ‘Confessie en dogmatiek’ overdruk uit *Theologische studiën* (mei 1891) en [drukproef van] de titelpagina, het voorwoord en de inhoudsopgave van H. Bavinck, *Gereformeerde Dogmatiek I* (Kampen 1895), 1891, 1895.
1 omslag
- 252   Aflevering van *De Bazuin. Stemmen uit “De gereformeerde kerken in Nederland”* 28 (1897), manuscript met aantekeningen en krantenknipsels betreffende de recensie ‘Wedergeboorte en doop’ over G. Kramer, *Het verband van doop en wedergeboorte: nage-laten dogmenhistorische studie* (Breukelen 1897), 1897, 1903, z.d.
1 omslag
- 253   Vijf gedrukte katernen met de eerste 80 pagina’s van *Christelijke wetenschap* (Kampen 1904) en krantenknipsels betreffende ge-neeskunde en theologie, 1904, z.d.
1 omslag
- 254   Een uitgave (met aantekeningen) van *De toekomst van het chris-telijk onderwijs. Rapport en advies door het Bestuur van de Ver-eeniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs aangeboden aan de eerstkomende Algemeene Vergadering* (Kampen 1904).
1 stuk
- 255   Krantenknipsels en -afleveringen met de door Bavinck geschre-ven artikelen ‘Pedagogiek als wetenschap’ I-XVII in: *De School met den Bijbel* jrg. 2, afl. 11 en 13 (1904) en afl. 15, 17, 19, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 40, 42, 44 en 46 (1905), 1904, 1905.
1 omslag
- 256   Uitgave van *Christelijke en neutrale staatkunde: rede ter inlei-ding van de deputaten vergadering, gehouden te Utrecht, op 13 april 1905* (Hilversum [1905]) en aantekeningen en krantenknip-sels betreffende politiek en het christendom, 1905, z.d.
1 omslag
- 257   Uitgave van *Bilddijk als denker en dichter* (Kampen 1906), met aantekeningen en krantenknipsels, 1906, 1907.
1 omslag
- 258   Uitgave van en recensies over *Christliche Weltanschauung* (Hei-delberg 1907) met aantekeningen van, 1907, 1908.
1 omslag
- 259   Uitgave van *Christendom en maatschappij*. Christelijke beginse-len en maatschappelijke verhoudingen Serie 1, nr. 1 (Utrecht 1908) met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, 1908, z.d.
1 omslag

- 260 Aflevering *Volk en troon: Maandblad van de Amst. Christelijke Oranje-Vereeniging* jrg. 1, afl. 2 (1914) met het door 'B.' geschreven artikel 'Gebed voor de overheid', 1914.
1 stuk
- 261 Uitgave van H. Bavinck, H. Visscher en H.J. van Wijlen, *De opleiding van den onderwijzer. Voor onderwijs en opvoeding: uitgaven van het Gereformeerd Schoolverband* no. 9 (Amsterdam [1914]) met een bijgeschreven en ingevoegde aantekeningen, [1914].
1 omslag
- 262 Uitgave van *Mental, religious and social forces in the Netherlands*. [A general view of the Netherlands XVII (Leiden 1915)].
1 deel
- 263 Uitgave van *Het probleem van de oorlog* (Kampen 1915) met (ingevoegde) aantekeningen en krantenknipsels, [1915].
1 omslag
- 264 Uitgave, (onvolledige) manuscripten, recensies, (literatuur)aantekeningen en krantenknipsels betreffende *De nieuwe opvoeding* (Kampen 1917) en de redevoering *De Jongelingsvereniging in hare betekenis voor het sociale leven* (Kampen 1917), 1917, z.d.
1 omslag
N.b. Bevat de afleveringen *Bergopwaarts* afl. 2 en 3 (1917) en *Leidersblad: Orgaan voor bestuurders en leiders van gereformeerde knapenvergaderingen in Nederland* 4 (1917).
- 265 Exemplaar van Bavinck, H., G. Harinck, C. van der Kooi en J. Vree, 'Als Bavinck nu maar eens kleur bekende'. *Aantekeningen van H. Bavinck over de zaak-Netelenbos, het Schriftgezag en de situatie van de Gereformeerde Kerken (november 1919)* (Amsterdam: VU Uitgeverij 1994).
1 stuk
N.b. Zie ook inv.nr. 152.

Aantekeningen

Notitieboeken

N.b. Zie ook inv.nr. 433.

- 266 Twee notitieboekjes 'Boekentitels' met ingevoegde aantekeningen betreffende 'Uitgeleende boeken', z.d.
2 stukken
- 267-276 Notitieboekjes met aantekeningen betreffende verschillende publicaties (met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels), met potlood in de kaft van letter voorzien, 1896, z.d.
10 delen

267. Notitieboek deel A
 268. Notitieboek deel B
 269. Twee notitieboeken deel C
 270. Notitieboek deel E
 271. Notitieboek deel F
 272. Notitieboek deel H
 273. Notitieboek deel I, bevat tevens de teksten 'Encyclopaedie der wetenschappen' en 'De gereformeerde beginselen en het gymnasiaal onderwijs. Uitsgespr. Zetten 6 nov. '96'
 274. Notitieboek deel J
 275. Notitieboek deel K
 276. Notitieboek deel L
277. Notitieboekje getiteld 'Standaard' met aantekeningen bij artikelen uit diverse kranten en krantenknipsels betreffende de politiek, 1897-1903.
 1 omslag
278. Notitieboekjes met aantekeningen betreffende literatuur, internationale gebeurtenissen en (een dictaat van Kuenen over) 'Moraal', 1879, 1881-[1890], z.d.
 3 stukken
279. Notitieboekje met aantekeningen betreffende de zesde druk van *Die Welt als Wille und Vorstellung* geschreven door Arthur Schopenhauer, en Eduard von Hartmann, *Philosophie des Unbewussten* (Berlin 1882), [1882], z.d.
 1 stuk
280. Notitieboekje met aantekeningen betreffende J. Derenbourg, *Essai sur l'histoire et la géographie de la Palestine d'après les Thalmuds et les autres sources rabbiniques. Première partie: Histoire de la Palestine depuis Cyrus jusqu'à Adrien* (Paris 1867), 1867, 1878.
 1 omslag
281. Notitieboekje met aantekeningen betreffende publicaties over protestantisme en politiek, z.d.
 1 stuk
282. Notitieboekje met aantekeningen betreffende christelijke begrippen, met ingevoegde aantekening getiteld '§10. Woord Gods in de gemeente', z.d.
 1 stuk
283. Notitieboekje met aantekeningen betreffende de bijbelboeken Genesis, Job en Spreuken, z.d.
 1 stuk
284. Notitieboekje met aantekeningen betreffende 'Zonde bij Calvijn' en 'Lukas II: 14', z.d.
 1 stuk

- 285 Twee notitieboekjes met een uittreksel getiteld 'Ethiek', z.d.
1 omslag
- 286 Notitieboekje met aantekeningen getiteld 'Psychologie 2e druk',
z.d.
1 stuk
- 287 Twee notitieboekje met aantekeningen betreffende 'Psychologie'
en 'Philosophie', met een indeling voor een manuscript en inge-
voegde aantekeningen over filosofie, z.d.
1 omslag

Aantekeningen in uitgaven van anderen

- 288 Uitgave van H. Druskowitz, *Moderne Versuche eines Religions-
satzes* (Heidelberg 1886) met ingeschreven en ingevoegde
aantekeningen en krantenknipsels, 1886, 1904.
1 omslag
- 289 Uitgave van L. Lindeboom, *Bewaart het pand u toebetrouwd of
de geruststelling in "opleiding en theologie" onderzocht en ge-
wogen. Een woord aan de kerkenraden en aan de leden van de
Gereformeerde Kerken in Nederland* (Kampen 1896), een hand-
geschreven stuk betreffende genoemde drukwerk en aantekenin-
gen in reactie op de uitgave van Lindeboom, 1896, z.d.
1 omslag
- 290 Uitgave van Ernst Horneffer, *Jesus im Lichte der Gegenwart*
(Leipzig [1910] met ingeschreven en ingevoegde aantekeningen
en krantenknipsels, 1910, 1913, z.d.
1 omslag

Losse aantekeningen

Theologie

- 291 Aantekeningen bij enkele preken, en aantekeningen getiteld 'Joh.
17:19. (...) De chr. religie, van welke wij door Gods genade belij-
denis doen[...] alle eeuwen door aan allerlei aanvallen blootge-
steld geweest.' en 'Simon Magnus Hd 8. Godsdienst en tooverij',
1904, 1908, 1909, z.d.
1 omslag
- N.b. Het betreffen de volgende preken:
'M[.] 26: 14-16 over Judas Iscariot | preek van Prof.
Kuyper Watergr.m. 21 Febr 1904', 1904.
'V. Hepp, Watergraafsmeer 24 april 1904', 1904.
'[Ds. Proosdij] Zondag 14 juni '08 over Hand 2: 11', 1908.
'uitstorting des H.G., Proosdij 30 mei '09', 1909.
'Bileam Joz. 24: 9, 10. Art. in Hastings DB II, in PRE III,
Philippi K.H. Preek van Joseph Butler, Maurice,
Isaac Williams', z.d.
'Dood van X. D.J. Veen (te Bergharen)', z.d.

- 292 Aantekeningen getiteld 'Over de 4 Evang.' en betreffende bijbelboeken, z.d.
1 omslag
- 293 Losse aantekeningen betreffende o.a. de dood, het Oude Testament en (geraadpleegde) literatuur, z.d.
1 omslag
- 294 Aantekeningen, o.a. betreffende het Oude Testament en een krantenknipsel betreffende 'Het goud van Ophir', 1902, z.d.
1 omslag
- 295 Aantekeningen o. a. betreffende 'Schepping of ontwikkeling', 'Een andere tijd', de schepping en wereldbeschouwingen, z.d.
1 omslag
- 296 Aantekening, eerste zin: '[Julze] 513 God [rechte]. op grond van onze aanvank. heiligmaking.', z.d.
1 stuk
- 297 Aantekeningen betreffende 'Schriftexegese en schriftgebruik', 'Nieuw program', 'Natuur en schriftuur' en 'Exegese der H[eilige] S[chrift]', z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. gemaakt op de achterzijde van een brief van M. van Rhijn betreffende een verzoek om buitenlandse literatuursuggesties over theologie, z.d.
- 298 Aantekening 'Eene beknopte aanwijzing van den invloed van Schleiermacher op de uitlegging van der H. Schrift', z.d.
1 stuk
- 299 Aantekening getiteld 'Extra ecclesiam nulla salus', z.d.
1 stuk
- 300 Aantekeningen getiteld '[Geest.] stroom' en krantenknipsels betreffende o.a. het protestantisme, verschillende publicaties, het jodendom en buitenlandse aangelegenheden, 1915, z.d.
1 omslag
- 301 Aantekeningen betreffende o.a. diverse publicaties en 'geloofskennis', 1905, z.d.
1 omslag
N.b. O.m. geschreven op de achterkant van een brief van R.C. Verweijck betreffende een vergadering i.v.m. een verkiezing, 1905.
- 302 Aantekening 'Kerkgeschiedenis' en 'Geographie van Palestina', z.d.
1 stuk
- 303 Aantekeningen 'Historie van het christendom', z.d.
1 stuk

- 304 Aantekeningen betreffende de 'Reformatie der kerken', 1883, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. genoteerd op de achterzijde van een brief van J. Texer betreffende een verzoek om een lezing te houden voor de 'Jongelings- vereeniging Spreuken 9:10A' in Wildervank, en op een brief van de weduwe J. Unink betreffende het overlijden van Jan Unink en een aandenken van hem voor Bavinck, 1883.
- 305 Aantekeningen en een krantenknipsel betreffende 'veldpredikers' en het priesterschap, [1916], z.d.
1 omslag
- 306 (Literatuur)aantekeningen en een knipsel betreffende o.a. het 'Altaar' en het 'Avondmaal', 1911, z.d.
1 omslag
- 307 (Literatuur)aantekeningen betreffende de lijdensweg en de sterfdag van Jezus, z.d.
1 omslag
- 308 Aantekeningen en een gedrukt stuk betreffende de 'Getuigenis der gezamenlijke Protestantsche Kerken in Nederland uitgaande tot Overheden en Volken' i.v.m. de Eerste Wereldoorlog, 1917, z.d.
1 omslag
- 309 Literatuuraantekening betreffende *Der eucharistische Kongress in London*, z.d.
1 stuk
- 310 Losse vellen uit manuscripten en met (literatuur)aantekeningen betreffende o.a. 'Wezen krankz.' en 'Oorzaken' betreffende krankzinnigen, pedagogiek en wetenschap, het leven van Jezus, 'Geestesstromingen binnen en buiten de kerk' en 'Feticisme', 1912, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een gedrukte aankondiging van een referaat van Bavinck, getiteld 'Psychologie en psychiatrie' op de 'Algemeene vergadering van de Vereeniging tot Christelijke Verzorging van Krankzinnigen in Nederland', 1912.

Onderwijs

- 311 Aantekeningen 'Encyclopedie: Deel Twee' betreffende de [*Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid II* (Amsterdam 1894) van A. Kuyper], z.d.
2 stukken
- 312 Aantekeningen bij de werken *Locus de Sacra Scriptura; Creatio- ne; Creaturis; De Peccato; De Christo; De Salute; De Sacra-*

mento; De magistratu. Dictaten dogmatiek van A. Kuyper: collegedictaat van een der studenten II; VI; VIII; IX; XI; XIII (Kampen z.d.).
1 omslag

313 Aantekening 'Universiteitsdag', z.d.
1 stuk

314 Aantekening betreffende onderwijs met literatuurverwijzingen, [1919].
1 stuk

Filosofie, cultuur en kunst

315 Aantekeningen en knipsels betreffende wijsbegeerte, 1912, z.d.
1 omslag

316 Aantekeningen betreffende [diverse publicaties] over kunst, z.d.
1 omslag

317 (Literatuur)aantekeningen en krantenknipsels betreffende o.a. 'Cultuur', 'Schilderkunst', 'Gevoel' en 'Affecten', z.d.
1 omslag

318 Indeling voor een stuk getiteld 'Wezen en waarde der poëzie', z.d.
1 stuk

319 Aantekening betreffende [vaderlandse] geschiedenis, met vermelding van de namen J. de Jong, Klein, Schutte en Woltjer, z.d.
1 stuk

Overig

320 Aantekening getiteld 'Nederland' betreffende gegevens over de bevolking en religieuze instellingen, [1904-1907].
1 stuk

321 Aantekeningen betreffende de 'Zaak S. Kamper', 1905, z.d.
3 stukken

322 Aantekening getiteld 'Teksten v. belang voor Psych. en Paedag.' en excerpt van 'J. Hekman, 'Over de zelfverdediging van 't menschelijk lichaam' in: *Orgaan van de Chr. Ver. v. Natuur- en Geneesk. in Ned.* 1916/1917 Afl. Kampen Kok 1917 bl. 1-27.', 1917., z.d.
2 stukken

323 Aantekening 'Openbaring en ontwikkeling', z.d.
1 stuk

324 Uitlijning/opzet voor een stuk getiteld 'Schelling', z.d.
1 stuk

- 325 Aantekening o.a. betreffende vermoedelijk een lijst van onderwerpen met paginaverwijzing uit een boek, z.d.
1 stuk
- 326 (Literatuur)aantekeningen en krantenknipsels, 1905, 1907-1910, 1913, z.d.
1 omslag
N.b.1. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een brief van J. Laan betreffende een dankzegging voor de getoonde steun aan de 'Christ. Prot. Vereniging van Post- en Telegraafbeambten "Door plicht tot recht"', en op de achterzijde van een brief van R.C. Verweyck betreffende een advies, 1905, 1908.
N.b.2. Bevat de aflevering *Theosofische bibliografie* jrg. 1 afl. 1 (1907).
- 327 Literatuuraantekeningen betreffende o.a. [?] Oort en [?] Schürer en krantenknipsels, 1908, z.d.
1 omslag
- 328 Aantekeningen, o.a. getiteld 'Varia', z.d.
1 deel
- 329 Losse aantekeningen, fragmenten van manuscripten en een krantenknipsel, 1915, z.d.
1 omslag

Redevoeringen

- N.b. Zie ook inv.nr. 41, 47, 50, 64, 70, 83, 100, 153, 264, 273, 310.
- 330 Manuscript 'Schoolrede over 2 Joh. vs. 4', gehouden in Dokkum, 1881.
1 stuk
- 331 Manuscript 'Rede over het christelijk onderwijs', gehouden in Tzum en Sexbierum, 1881, 1882.
1 stuk
- 332 Manuscript [van de redevoering] 'De eere Gods. Ter inwijding van de Christ. School te Franeker. 3 mei 1883.', 1883.
1 stuk
- 333 Manuscript 'Ter herdenking der Afscheiding. 1834-1884. 14 oct. / Kampen 19 oct. 1884.', 1884.
1 stuk
- 334 Manuscript 'Rede voor de Christelijke School. Het Christelijk Onderwijs', meerdere malen uitgesproken, 1885, 1890, 1891.
1 stuk

- 335 Manuscript van de redevoering 'De tegenstelling in de Kunst. Het komische – het tragische en de humor' in 1887 uitgesproken voor studenten, 1887.
1 stuk
- 336 Overdruk 'Waarmede moet de zending beginnen: met de bearbeiding van geheele volken of met den enkele? Referaat gehouden op den Zendingsdag der Chr. Ger. Buitenl. Zending, 28 juni 1887 te Leiden' overdruk uit: *Het mosterdzaad: Orgaan van de Heidenzending der Chr. Geref. Kerk* afl. 1 (1888), met ingeschreven aantekeningen, 1888.
1 stuk
- 337 Manuscript en een brief van H. Jager (met een afschrift van een brief van H. van Dijk) betreffende de redevoering 'Het socialisme', meerdere malen uitgesproken, met krantenknipsels, 1887, 1888, z.d.
1 omslag
- 338 Drie manuscripten betreffende de redevoering 'Het liberalisme', in 1888 uitgesproken in Stadskanaal en Sappemeer, 1887, 1888.
3 stukken
- 339 Manuscript en uitnodiging voor de vergadering van de Unie 'Hendrik de Cock' met de door Bavinck gehouden redevoering 'De samenhang der wetenschappen', 1888.
2 stukken
- 340 Manuscript van de redevoering 'Het jodendom. Referaat voor den Zendingsdag voor Israel te Utrecht 24 Oct. 1889', met ingevoegde (literatuur)aantekeningen getiteld 'Isaac da Costa' en 'V.K.', 1889.
1 omslag
- 341 Twee versies van het manuscript 'De zekerheid des geloofs' als lezing uitgesproken in Bedum, Arnhem, Amsterdam en Appingedam in 1891, 1891.
2 stukken
- 342 Manuscript 'De noodzakelijkheid der Vrije Geref. Universiteit. Uitgesproken te Amsterdam 16 jan. 1891', 1891.
1 stuk
- 343 Manuscript en aantekeningen betreffende de redevoering 'Practisch christendom' uitgesproken voor de 'Stud. Zend. Ver. Eltheto' in Utrecht, Groningen en Rotterdam, 1892.
1 stuk
- 344 Manuscript van de [uitgegeven] redevoering 'Het naturalisme in wetenschap en kunst', 1892, 1893.
1 stuk

- 345 Manuscripten met ingevoegde aantekeningen en een getypte tekst van de gepubliceerde redevoering, gehouden op het Concilie van Presbyteriaansche Kerken in Toronto, 'The influence of the Protestant Reformation on the moral and religious condition of communities and nations' in: *Alliance of the Reformed Churches holding the Presbyterian System. Proceedings of the fifth General Council Toronto 1892* (London 1892) 48-55, 1892, z.d.
1 omslag
- 346 Manuscript, met ingevoegd verslag van een vergadering van het 'Executive Commission: Eastern Section', en een overdruk van 'Het concilie van Presbyterische Kerken te Toronto' uit: *Stemmen voor waarheid en vrede. Evangelisch tijdschrift voor de protestantse kerken* (1893), met ingevoegde anonieme briefkaart over kritiek van een lezer, 1893.
1 omslag
- 347 Drie manuscripten 'Geloof en wetenschap', een in Arnhem gehouden redevoering, 1893, z.d.
3 stukken
- 348 Manuscript 'Toespraak tot de studenten, 1893', 1893.
1 stuk
- 349 Manuscript van een redevoering 'Opening Cursus 1894/5, 27 sep 1894 's avonds op de krans', 1894.
1 stuk
- 350 Drie manuscripten van de redevoering 'De wereld des gemoeds', meerdere malen uitgesproken, één manuscript met ingevoegde krantenknipsel 1895, 1896, 1898, 1915, z.d.
1 omslag
- 351 Manuscript [van de redevoering] 'Partijdag Zwolle 18 jan. 1899', 1899.
1 stuk
- 352 Uitgave van *Samenwerking. Referaat gehouden op den 14en Bondsdag van den Nederlandschen Bond van Jongelingsverenigingen op Geref. Grondslag te Amsterdam* (Kampen 1902) met ingevoegde aantekeningen en een krantenknipsel, 1902, z.d.
1 omslag
- 353 Manuscript en twee artikelen betreffende de redevoering 'Christelijke wetenschap' met losse aantekeningen, 1902, 1903, z.d.
1 omslag
N.b.1. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op een convocatie van de 'Christelijke Vereeniging van Nederlanders te Londen' met een aankondiging van de lezing 'Godsdienst en wetenschap' door Bavinck, een gedrukte blaadje met stellingen uit 1903 voor een vergadering van de 'Algemeene Debating-Club' en een brief van A.H. Blaauw

betreffende een verzoek om de daar gehouden lezing te laten publiceren, 1903, z.d.

N.b.2. Bevat de aflevering *Minerva: Algemeen Nederlandsch Studenten-Weekblad* jrg. 28, afl. 7 (1903).

- 354 Gedrukt blaadje 'Stellingen' met de aantekening 'op 18 april te verdedigen voor de Utr. studiosi', [1903].
1 stuk
- 355 Manuscript en verslag [van de redevoering] 'Maatschappij en wetenschap. Meeting Dordrecht 2 juli 1903', met ingevoegde aantekeningen en knipsels, 1903, z.d.
1 omslag
N.b. De eerste pagina van het verslag is geschreven op de achterzijde van een briefje van Bavinck aan [R.] Verweyck betreffende de toesturing van een redevoering, z.d.
- 356 Manuscript van en gedrukte stellingen bij de redevoering 'De roeping van den patroon tegenover den arbeider.' gehouden op een vergadering van de 'Vereeniging van Nederlandsche Patroons "Boaz"' met ingevoegde krantenknipsels, 1903.
1 omslag
- 357 Manuscript en een uitgave van *Feestrede bij gelegenheid van de herdenking van het 25-jarig bestaan van de Unie 'Een school met den Bijbel' op donderdag 7 april 1904 in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, te Utrecht* (Rotterdam [1904]), 1904.
2 stukken
- 358 Afleveringen *Nil desperandum Deo duce: Orgaan van het studentencorps aan de Vrije Universiteit* jrg. 3 afl. 44 en 45 (1904) met een in twee delen geplaatste redevoering van Bavinck, gehouden voor de theologische faculteitsvereniging aan de Stedelijke Universiteit van Amsterdam betreffende 'Het begrip der wetenschap', 1904.
2 stukken
- 359 Manuscript [van de redevoering] 'Vroomheid en wetenschap. [Laren] 5 sept. 1905', 1905.
1 stuk
- 360 Uitgave van *Geleerdheid en wetenschap. Rede uitgesproken bij de opening der lessen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op 20 september 1905* (Amsterdam 1905), met op de binnenkant van de kaft een aantekening, 1905.
1 stuk
- 361 Manuscript 'Prorectorale oratie: Christendom en natuurwetenschap, 20 oct. 1905', 1905.
1 stuk
- 362 De uitgave *De taak van het Gereformeerd Schoolverband. Voor onderwijs en opvoeding. Uitgaven van het Gereformeerd School-*

- verband. No. 1 (Hilversum [1906]), met aantekening van [Bavinck] 'uitgesproken 10 oct. 1906 te utrecht in 't Gebouw v. K. en W.', 1906.
1 stuk
- 363 Manuscript 'Schoolrede 1906', gehouden in 1906 en 1907, 1906.
1 stuk
- 364 Manuscripten en aantekeningen betreffende redevoeringen over Bilderdijk, 1906, 1907.
1 omslag
N.b. Het gaat om de volgende redevoeringen:
'Inleidend woord over de nationale beteekenis van Mr. W. Bilderdijk' ter gelegenheid van de Universiteitsdag in Middelburg op 5 juli, 1906.
'Mr. W. Bilderdijk' gehouden in verscheidene plaatsen gedurende de jaren 1906 en 1907, 1906, 1907.
- 365 Manuscript van de redevoering 'Gelooven en weten', gehouden voor de NCSV in Amsterdam op 13 februari, 1907.
1 stuk
N.b. Zie ook inv.nr. 187.
- 366 Manuscript van de redevoering 'Openbaring en ontwikkeling' gehouden voor studenten in Utrecht op 8 maart, 1907.
1 stuk
- 367 Manuscript [van de redevoering] 'De Ruyter herdenking 21 maart '07 Amsterdam Bellevue, voor de Oranjevereniging', 1907.
1 stuk
- 368 Manuscript voor een 'Politieke rede' gehouden in Buiksloot, Edam, Amsterdam en Hilversum, 1907.
1 stuk
- 369 Manuscript met ingesloten aantekeningen en krantenknipsels, een uitgave van de tekst en een krantenknipsel betreffende de redevoering *Psychologie der religie* (Amsterdam 1907), 1907, 1910, z.d.
1 omslag
- 370 Manuscripten 'Derde voordracht. Ziel en lichaam' met aantekeningen en krantenknipsels, 1907, 1915, z.d.
1 omslag
- 371 Manuscript, aantekeningen, krantenknipsels en een uitgave van de tekst betreffende het calvinisme en *Johannes Calvijn: eene lezing ter gelegenheid van den vierhondersten gedenkdag zijner geboorte. 10 juli 1509-1909* (Kampen 1909), 1909, 1912, z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn o.a. gemaakt op de achterzijde van een brief van E.E. Eckstein betreffende het verzoek

om een voordracht te houden voor de Vereeniging voor
Wijsbegeerte over het calvinisme, 1912.

- 372 Manuscript van een op 4 mei in Groningen gehouden redevoering, getiteld 'Wat dunkt u van den Christus?', 1910.
1 stuk
- 373 Manuscript 'Feestrede S.R.R. 9 Febr. 1911', uitgegeven als 'Feestrede ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der S.S.R. 9 Febr. 1911' in: *Gedenkboek uitgegeven ter gelegenheid van het vijf en twintigjarig bestaan van de Societas Studiosorum Reformatorum* (Haarlem 1911) en als een overdruk, 1911.
1 stuk
- 374 Manuscript [van de redevoering] 'Middernachtzending Arnhem 22 febr. 1911', 1911.
1 stuk
- 375 Manuscript [van de redevoering] '12 ½ jarige regeering der Koningin 6 maart 1911', 1911.
1 stuk
- 376 Manuscript en uittreksel van de redevoering 'Inwendige zending' gehouden in Rotterdam op 28 maart 1912 en in [Amsterdam] in 1920, 1912, 1920.
2 stukken
- 377 Manuscript 'De gezonde en de kranke ziel. Middelburg 10 mei 1912.', [redevoering uitgesproken op de achtste jaarvergadering van de Vereniging tot Christelijke Verzorging van Krankzinnigen], 1912.
1 stuk
- 378 Manuscript [van de redevoering] 'Het kenmerkende van geref. psychiatrie.' gehouden in Rotterdam op 26 september, met aantekeningen en krantenknipsels betreffende psychologie en psychiatrie, 1912.
1 omslag
- 379 Manuscript van de redevoering 'Over de ongelijkheid. Prorectorale oratie 1912', met ingevoegde aantekeningen en knipsels, 1912, z.d.
1 omslag
- 380 Tekst en krantenknipsel betreffende de redevoering 'De dood van Christus' gehouden op de zomerconferentie van de NCSV in Nunspeet, 1912.
2 stukken
- 381 Twee brieven van D.E. Boeke en een samenvatting betreffende een redevoering van Bavinck over evangelisatie, 1912.
3 stukken

- 382 Manuscript, een gedrukte aankondiging, aantekeningen en krantenknipsels betreffende de redevoering 'Calvinisme' gehouden voor de 'Vereeniging voor Wijsbegeerte', 1912, z.d.
1 omslag
- 383 Uittreksel van de redevoering 'Wereldbeschouwing' gehouden voor de SSR in het American Hotel op 4 december, 1912.
1 stuk
- 384 Manuscript en uittreksels van de redevoering 'Tekenen des tijds', gehouden in Kampen op 12 december, 1913.
1 omslag
- 385 Manuscripten, aantekeningen en ingeplakte krantenknipsels betreffende de redevoering 'Bij de opening der Dr. H. Bavinck-School te Rotterdam. Donderdag 28 aug. 1913.' en aantekeningen getiteld 'Bij: Het christ in de 20e eeuw', 1913, z.d.
1 omslag
- 386 Manuscript van de redevoering 'Wezen, vrijheid en opvoeding v.d. wil', gehouden in Leeuwarden op 23 juni 1914, met aantekeningen en krantenknipsels, 1914.
1 omslag
- 387 Manuscript [van de redevoering] 'Ziel – Bewustzijn – Persoonlijkheid.' gehouden op 9 oktober, 1914.
1 stuk
- 388 Manuscript 'Boomslootkerk. Zondagschoolfeest 28 dec. 14', 1914.
1 stuk
- 389 Manuscript met ingevoegde aantekeningen en krantenknipsels, en de afleveringen *Correspondentieblad. Orgaan van de Vereeniging van Christelijke Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland en de Overzeesche Bezittingen* 8 en 10 (1915) betreffende de redevoering 'Individualisme en individualiteit bij het kind. 26 mei 1915', 1915, z.d.
1 omslag
- 390 Manuscript [van de redevoering] 'De absoluteitheid des christendoms NCSV Nunspeet 13 juli 1915.', 1915.
1 stuk
- 391 Manuscripten, aantekeningen en programmaboekje betreffende de gehouden voordrachten op de 'Vacantie-cursus in christelijke paedagogiek te houden 26-31 juli 1915 te Amsterdam', 1915.
1 omslag

- 392 Manuscript 'Paedag. als wetenschap en als kunst', aantekeningen en een agenda van een 'Gecombineerde vergadering van de Afdelingen Amsterdam I en II der Vereeniging voor Paedagogiek en Het Amsterdamsch Paedagogisch Gezelschap', 1915, z.d.
2 stukken
- 393 Manuscript 'Het [Gr] der hedend. philosophie. Zijn en schijn. Appearance and reality. Referaat voor den Universiteitsdag 1915.', met een ingevouwen manuscript 'Dubbellevens' en folder-tjes betreffende protestanse drukwerk, 1915, z.d.
1 omslag
N.b. [Gr] = Grieks woord
- 394 Krantenknipsel betreffende een foto van o.a. Bavinck op de 'Wetenschappelijke dag' tijdens de vrije-universiteitendagen in Groningen waar hij de redevoering 'Het onbewuste' voordroeg, 1915.
1 stuk
- 395 Brief van C. Tazelaar, manuscripten, aantekeningen en krantenknipsels betreffende de gehouden redevoering 'Natuurphilosophie S.S.R. 9 febr. 1916', 1915, 1916, z.d.
1 omslag
- 396 Manuscript en aantekeningen betreffende de redevoering 'Theologie en Predikantsambt' gehouden op de Vrije Universiteitsdag op 5 juli, 1916.
1 omslag
- 397 (Gedrukte) brieven van E. Bessem en de organisatoren van het betreffende 'Achtste Nederlandsche philologencongres', twee manuscripten getiteld 'Anima Vincit' en de gepubliceerde versie *De overwinning der ziel. Rede uitgesproken in de algem. vergadering van het achtste Nederlandsche philologencongres te Utrecht 26 april 1916* (Kampen 1916), met ingevoegde krantenknipsels en aantekeningen, 1916, z.d.
1 omslag
- 398 Manuscript 'Zondagschool 15 nov. 16', 1916.
1 stuk
- 399 Manuscript en een uittreksel van de redevoering 'Natuur en geschiedenis in 't licht van het Christ.', meerdere malen uitgesproken, 1916, 1917.
2 stukken
- 400 Manuscript en een uittreksel [van en redevoering] betreffende 'De philosophie des geloofs voor S.S.R. 6 Dec. 1917', 1917.
2 stukken

- 401 Manuscripten [van de redevoering] ‘De navolging van Christus in onzen tijd’, waarvan één met de toevoeging ‘Haarlem 26 Dec. 1917’, en aantekeningen, 1917, z.d.
1 omslag
- 402 Manuscript van de redevoering ‘Evangelisatierede’, 1917.
1 stuk
- 403 Manuscript en aantekeningen betreffende een redevoering in juli gehouden voor de NCSV in Nunspeet, 1917.
1 omslag
- 404 Manuscript, aantekeningen en krantenknipsels betreffende [de redevoering] ‘Christendom, oorlog, volkenbond. 12 dec. 1918’, met een ingevoegde manuscript van een redevoering, 1917-1919, z.d.
1 omslag
N.b.1. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op de achterzijde van een aankondiging van Bavinck als spreker over ‘Christendom en Volkerenbond’ bij de volgende corspvergadering van het ‘Corp. Stud. in Un. Lib. Ref.’, z.d.
N.b.2. Het ingevoegde manuscript betreft de redevoering ‘Volkenrecht’, gehouden in Rotterdam op 8 januari, 1919.
N.b.3. Bevat de afleveringen *Der Völkerbund – La Société des Nations – The League of Nations* afl. 5 (1919) en *Vereeniging. Het Vrije Ruilverkeer* no. 145 (1912).
- 405 Manuscript en uittreksel van [de redevoering] ‘Middernachtzending. Ant. 30 Jan 1918’, 1918.
2 stukken
- 406 Manuscript en uittreksel van [de redevoering] ‘Praedestinatie. 20 feb. 18’, 1918.
2 stukken
- 407 Manuscripten en aantekeningen betreffende [de redevoeringen] ‘NCSV. 28-30 maart 18’, NCSV 1918 (Paaschdag 1 april)’ en ‘NCSV’, 1918, z.d.
1 omslag
- 408 Manuscript en aantekeningen betreffende de [redevoering] ‘Anti-oorlogsraad 26 april 18’, 1918.
1 omslag
- 409 Manuscripten ‘Politieke redevoering juni 1918’, ‘Politieke rede 1918’ en ‘24 mei 1918’ met aantekeningen en een krantenknipsel betreffende de politiek, 1918.
1 omslag
- 410 Verschillende exemplaren van de redevoering ‘De majesteit Gods’, de openingsredevoering op de universiteitsdag van 11 juli, 1918.
1 omslag

- 411 Manuscript en aantekeningen betreffende de redevoering 'Kosmologische betekenis van Christus', meerdere malen uitgesproken, 1918, 1919.
1 omslag
- 412 Manuscripten van een redevoering getiteld 'De jongere generatie', meerdere keren gehouden, 1918, 1919.
2 stukken
- 413 Manuscript [van de redevoering] 'Het onbewuste. Enkhuizen 31 Oct. 19', 1919.
1 stuk
- 414 Krantenknipsel met vermelding van Bavinck en zijn redevoering getiteld 'De Welsprekendheid', 1919.
1 stuk
- 415 Manuscript en aantekeningen betreffende de referaat 'De mensch en zyne schepping naar Gods beeld, dus als Geestelyk-lichamelyk wezen, in de beteekenis voor de psychologie en psychatrie' gehouden op een vergadering van 'de Commissie ad hoc uit het Centraal Bestuur met de Geneesheeren-Directeur en Geestelyk-Verzorgers', 1919.
2 stukken
- 416 Manuscript van de redevoering 'Hoe Bijbelkennis te bevorderen' gehouden voor een algemene vergadering van het Nederlands Bijbelgenootschap, met aantekeningen, 1919.
1 omslag
- 417 Manuscript van een redevoering 'Zwolle Maandag 21 april 19', gehouden in de plaats van Ds. [J. Th.] Visser over een 'revolutionaire storm', 1919.
1 stuk
- 418 Manuscript, aantekeningen, een krantenknipsel en een agenda van de algemene vergadering van de 'Vereeniging voor Pedagogiek' betreffende de daar gehouden redevoering 'Individuele en sociale paedagogiek', 1919, z.d.
1 omslag
- 419 Manuscript van de redevoering 'Plaats en waarde van het gevoel in de religie', gehouden in Zeist en Delft, 1919, 1920.
1 stuk
- 420 Manuscript, met aantekeningen, van de redevoering 'Ons christelijke geloof en het moderne bewustzijn.' gehouden voor de NCSV in Amsterdam op 20 februari, 1920.
1 omslag

- 421 Manuscript, brief van (?) Uzuret en krantenknipsels betreffende een gehouden redevoering over het pantheïsme, 1920, z.d.
1 omslag
- 422 Manuscript van de redevoering 'Jeugdorganisatie Arnhem', met ingevoegde aantekeningen en een agenda van de vergadering van het 'Prov. Comité van Antirevolutionaire Kiesverenigingen in Gelderland' waar de redevoering gehouden werd, 1920.
1 omslag
- 423 Manuscripten en uitsneden van een serie van drie lezingen in Den Haag, getiteld 'Ziel en zieleven', 'Het zedelijk leven' en 'Individuele en pedagogiek', 1920.
1 omslag
- 424 Manuscript 'Oratie: in [sigma] crucis' met aantekening, z.d.
2 stukken
- 425 Manuscript en aantekeningen betreffende de redevoering 'Hooger onderwijs', z.d.
1 omslag
- 426 Onvolledig manuscript van een lezing met (ingevoegde) aantekeningen en krantenknipsels betreffende de 'Natuur', z.d.
1 omslag
- 427 Handgeschreven theologische stellingen en onderwerpen 'voor dispuut', z.d.
1 stuk
- 428 Manuscript van de redevoering 'Ons christelijk geloof' gehouden bij een jaarfeest van een christelijke jongeren vereniging, z.d.
1 stuk
- 429 Eerste pagina van de redevoering 'De menselijke ziel. Lezing Kampen. Brochure Baarn', z.d.
1 stuk
- 430 Manuscript en aantekeningen betreffende 'Referaat over de leer der sacramenten', z.d.
1 omslag
N.b. De aantekeningen zijn genoteerd op de achterkant van het slot van een conceptbrief van Bavinck met kritiek op een (onbekend) stuk.
- 431 Los blaadje met een opsomming van 'Lezingen', z.d.
1 stuk

Documentatie

- 432 Pamflet met reclame betreffende het 'medicijn (...) Calvyn biters' met aanhaling van een redevoering van Bavinck, z.d.
1 stuk
N.b. Behoort bij Reizen naar Amerika.

Recensies en biografische stukken

N.b. Zie voor meer recensies over werk van Bavinck inv.nr. 258, 264.

- 433 Recensies over de uitgave *Beginselen der psychologie* (Kampen 1897) en een notitieboekje met aantekeningen en ingevoegde krantenknipsels betreffende 'Litteratuur der psychologie', 1897, 1898, 1907, 1910, 1911, 1915-1918, z.d.
1 omslag
N.b.1. Bevat een briefje van J.B. Wolters betreffende het toesturen van een aantal drukwerken, 1897.
N.b.2. De aantekeningen zijn o.a. geschreven op een brief van D. Mulder betreffende een verzoek om in Zierikzee 'den predikdienst zou willen waarnemen', 1907.
- 434 Een bericht van herdruk van de uitgever J.H. Bos en [een overdruk van] een recensie van J. Riemer Jr. over de *Gereformeerde dogmatiek* van Bavinck, met ingevoegde aantekeningen, 1905, z.d.
1 omslag
- 435 Henry Elias Dosker, 'Herman Bavinck' in: *The Princeton Theological Review* jrg. 20 afl. 3 (1922) p.448-464, 1922.
1 stuk
- 436 Samengevoegde overdrukken van G. Vellenga uit *Theologische studiën*, waaronder een recensie over H. Bavinck, *Het probleem van den oorlog* (Kampen J.H. Kok z.j.), z.d.
1 omslag

Krantenknipsels

- 437 Krantenknipsels met vermelding van Bavinck, 1903-1906, 1908, 1914, 1930, 1932, z.d.
1 omslag
- 438 Krantenknipsels betreffende de opening van de Dr. H. Bavinck-school in Rotterdam, 1913.
2 stukken
- 439 Krantenknipsels betreffende het overlijden van C. Snouck Hurgronje, o.a. met vermelding van Bavinck, 1936.
1 omslag
- 440 Krantenknipsels betreffende 'studies in volkskracht, het 'voorval te Appeltern', de Verenigde Staten en de dichtbundel *Het verlangen* van J.C. Bloem, o.a. met aantekeningen van Bavinck, 1900, 1903, 1909, 1915.
1 omslag
- 441 Krantenknipsels betreffende rooms-katholicisme, 1910-1913.
1 omslag

442-443 Overige (kranten)knipsels, 1880-1919, z.d.
2 pakken

Overige stukken

444 Betaalbewijzen, ontvangstbewijzen van postwissels en een spaarboekje van J.H. Kok betreffende het 'prof. Bavinck Comité', 1921, 1922, z.d.
1 omslag

445 Typoscript van 'Korte schets van mijn leven', van ds. J. Bavinck, met begeleidend briefje, en een krantenknipsel met een recensie van een uitgave van J. Bavinck, 1976, z.d.
1 omslag

446 Collegedictaten, door A. Rutgers genoteerd bij colleges van Prof. H. Oort betreffende 'Israelietische Oudheidkunde', z.d.
1 stuk

Bijlage A: Namenindex correspondentie

- [..., H. van] 14
- Aalders, G.Ch. 149
Acquoy, J.G.R. 3
Albach, G. 9
Alkema, B. 9
Alkema-Ringma, J. 9
Alphen, J. van 7, 8
Altman, H. 6
Andel, J. van 2, 3, 6-8, 87, 106
Anema, A. 7, 8, 10
Antirevolutionaire Kiesverenigingen,
Bond van, 7
Antirevolutionaire Partij, centraal comi-
té 7, 8, 10, 11
Ariëns-Kappers, C.H. 10
- B., ds. v.d. 11
[Baas Az., R.] 45
Bakhoven-Michels, M.G. 10, 11
Bakhuys-Roozeboom, A.W. 107
Bakker, A.W. 6
Bas, S.W. 8
Bavinck, H., (kopiebrieven zonder ge-
adresseerde) 2, 3, 5-7, 9-11, 87
Bavinck, J. 11
Bavinck-Schippers, J.A. 11
Berg, K. van de 11
Bergh, J.W. van den 3, 87
Bessem, E. van 397
Bernard 6
Beuker, H. 4, 87
Beuningen, M. van 9
Biesterveld, P. 9
Bil, Johs. van der 9
Blaauw, A.H. 353
Blaupt ten Cate, S.J. 131
Boeke, D.E. 381
Boels, P.J.F. 6
Boer, J.de 10
Boer, T.J. de 5, 7
Bogaart, A. 10
Bohatec, J. 9
Bolland, G.J.P.J. 7
Boom, M. van der 6
Boom, S. van der 6
Bordes, C.J. de 6
Bos Kzn., H. 6
Bos, J.H. 9
Bos, P. 3
Bos, T. 3, 5, 6, 11
Bouman, L. 7, 8, 10
Bouwman, H. 3, 5-7
Bouwman, W. 15
- Breevoort, Johanna (pseudoniem van
M.G. Bakhoven-Michels) 10, 11
Breukelaar, W. 9
Broekstra, E.H. 10
Bronsveld, A.W. 4
Brouwer, A.M. 8
Brouwer, J.F. 2
Brouwer, J.R. 6
Bruining, A. 7
Brummelkamp, A. 8-10, 149
Bückmann, L. 9
Buizer, C.M. 10
Bussy, H. de 5
Buwala, M. 6
- Calkoen, A.W.B. 3
Chantepie de la Saussaye, P.D. 2, 105
Christelijk Gereformeerde Kerk, Depu-
taten Kampen 87
Christelijk Gereformeerde Kerk, Ker-
kenraad Nijmegen 87
Christelijk Gereformeerde Kerk, Synode
10, 87
Christelijk Letterkundig Verbond afde-
ling Amsterdam 9
Cock, De 87
Coevorden, C. van 4
Cohen, E. 10
Colijn, H. 10
Commissie van toezicht op het Middel-
baar Onderwijs tevens Collegie van
Curatoren over het Stedelijk Muse-
um 104
Coralo, A.M. 9
Cramer, S. 3, 7
Crommelin, J.C. 10
Cuntz, H. 8, 9
- Daubanton, F.E. 2-4, 7
Dekker, ds. 5
DeWitt, John 9
Diemer, C. 5, 6
Diepenhorst, P.A. 9, 10
Dijk, H. van 337
Dijk, K. van 6
Dijkhuis, O. 6
Directeuren VU 3
Donner, A.M. 6
Donner, D. 3
Donner, J. 6
Donner, J.H. 87
Dosker, Henry 3, 9, 11
Dosker, H.E. 12
Duker, A.C. 9, 10

- Easton, C. 11
 Eckstein, E.E. 371
 Eerdmans, Wm.B. 9, 11
 Elffers, A. 6
 Elout, J.W. 6
 Elshove, G. 6
 Elzenga, G. 6
 Enschedé, J.W. 10
- Fabius, D.P.D. 3, 5, 6, 9-11. Nr. 11
   bevat een ongeadresseerde brief (29
   juli 1918) van H. Bavinck, aange-
   troffen in: F.P.D. Fabius, *Kerkelijk*
   Leven, Amsterdam 1916.
- Fennema, F. 10
 Fischer en echtgenote 5
 Fischer, F.F.C. 7
 FQI 7
- Geelkerken, J.G. 10
 Geesink, W. 5
 Gelderen, C. van 5
 Gerber, T. 10
 Gereformeerde Kerk Groningen 6
   – Goes, classis 87
   – Haarlem, classis 10
   – Hazerswoude 6
   – Marum 6
   – Ommen 10
   – Rotterdam 6
   – Sliedrecht 6
   – Terneuzen 10
   – Winschoten, classis 6
   – Yerseke 6
   – Zuidlaren 6
   – Zutphen 10
- Gijben, G.G. 2
 Gispén, W.H. 3-6, 87
 Goedbloed, J.A. 4, 6, 11
 Goeje, M.H. de 8
 Golverdinge, J. 5, 6
 Goor, Van 87
 Gooszen, M.A. 5
 Gouwe, W. de 6
 Graaf, N.T. de 9
 Greijdanus, S. 11
 Groen van Prinsterer, G. 2
 Groeneveld, S. 3
 Groenewegen, J. 5
 Groenewegen, D.E. 7
 Grosheide, F.W. 9, 10
 Gunning Wz., J.H. 9
 Gunning JHzn, J.H. 2, 3, 6, 7
 Gunnink Bzn., F. 74
- H.G.K. 3
 Haasakker, G. 11
 Haeringen, J. van 15, 56
- Hagen, T.J. 10
 Halsema, B. van 10
 Halsema, G. van 4, 6
 Halthey-Weber, G. 7, 9
 Harlan, R.D. 8
 Hartog, A.H. de 10
 Heemskerk, J.F. 11
 Heemskerk, Th. 5, 8, 10
 Heerdt tot Eversberg-Quarles van Uf-
   ford, P. van 11
 Heidema, A.J. 11
 Heijzelendoorn, C.M. van 3
 Hekman, E. 9
 Helden, P.J. van 11
 Hendriksen, Wm. 11
 Hoekstra, T. 7-11
 Homan, A.H. 10
 Honig, A.G. 5, 6, 9-11
 Hoor, F.M. ten 4, 9, 94
 Houten, (?) den 15
 Houter, D. den 5
 Houtzagers, J.H. 10
 Hovy, W. 3, 4
 Hüber, U.H. 3
 Huizenga, R. 6
 Hume, J.C. [aan G. Vos] 64
- Ingen, F.T. van 11
- J.J.P. 2
 Jager, H. 337
 James-Brandes, M. 10
 Jongelingsvereniging Spr. 9:10A te
   Wildervanck 304
- K., A. v.d. aan P.A. Diepenhorst 9
 K.H.M. 3
 Kamerling, G. 9
 Kampen, gemeentebestuur 6
 Kamper, S. 8
 Kappers, A. 7
 Kapteijn, K.J. 5
 Keiman, A. 6
 Keizer, G. 4
 Kerkenraad Berkel 4
   – Wildervanck 3
 Kerssies, G. 7
 Kistemaker, K. 9
 Klaarhamer, P.J.W. 6
 Kleijn, H.G. 2
 [Klercq, J.A.] 109
 Kloot, J. 10, 11
 Kok, J. 3, 6
 Kok, J.H. 11
 Kok, S.D.G. 11
 Kolijn, M. 7
 Koning, D. de 10
 Kooistra, Johan 3

- Koopmans, J.J. 9
 Koops, H. 15
 Kortenhorst, C.T. 8
 Kouwenhoven, H.J. 5
 Kramer, R. 7
 Kromsigt, P.J. 11
 Kruyter, P.J. de 6
 Kuenen, A. 2
 Kuijpers, G.H. 7
 Kuiper, A.K. 11
 Kuiper, B.K. 9
 Kuipers, Th. 222
 Kupérus, L. 3
 Kuyper 87
 Kuyper, A. 2-11
 Kuyper, H.H. 5, 6, 11
 Kuyper, H.S.S. 11
- L[.]stra Jr. 82
 Laan, J. 326
 Laman, H.W. 10
 Lammers, G.H. 3
 Lammerts, J.H. 6
 Langhout, J. 9
 Lanschot, W.M. van 10
 Lindeboom, C. 4, 11
 Lindeboom, F. 8
 Linden, J.P. van der 3, 87
 Lingen, F.P.L.C. van 2
 Littooi, A. 3-6, 8, 87
 Lobo Mzn., M. 6
 Loois, A. 6
 Los, S.O. 6
 Lucasse, C. 2
- Maaier, F. de 5
 Maatschappij der Nederlandsche Letter-
 kunde 217
 Mackay, A.H. de 8
 MacPhail, W.M. 9
 Matthews, G.D. 3
 McCartney Wilson, J. 11
 Mechelen, J.B. van 5
 Meijer, B. 6
 Meijer, J. 6
 Meulen, C. van der 11
 Meyer, Arthur 11
 Minister van Oorlog 10
 Ministerie van Binnenlandse Zaken 7
 Minnen, A.H. van 3, 121
 Monnik, A.J. 6
 Moor, J.C. de 8, 9, 11
 Mulder, D. 6, 433
 Muller, H.C. 10
 Munnik, J.D. van der 4, 5
- N.N. 2, 3, 5-11, 346
 Nederlandsch Bijbelgenootschap 11
- Nederlandse Bond voor Vrouwenkies-
 recht, afdeling Amsterdam 10
 – afdeling Den Haag 10
 – afdeling Haarlem 10
 Nederlands Gereformeerde Kerk, Ker-
 kenraad Nijmegen 87
 Nederlandse Meisjesbond 11
 Nes, V. 9
 Netelenbos, J.B. 10
 Neyens, L. 6
 [Nieboer] 50
 Nieuwenhuis, W.H. 4
 Noordewier, T. 4, 5
 Noordt zij, A. 7
 Noordt zij, M. 87
- Oegema, T. 9
 Ohmann, G. 83
 Okker, E.[?] 3
 Olthoff, K. 6
 Onze Jonge Meisjes 11
 Oppeman, D.R. 9
 Orr, James 3, 4, 5, 8, 9
 Os, T.O. van 4
- Patrimonium 104
 Peereboom, P. 218
 Peeters OFM, Rom. 8
 Perregaux, Marguerite de 5
 Petersen, F.G. 4
 Poppen, Jacob 4
 Postema, P. 5
 Pouwer, I.A. 216
 Prins, T.O. 4
- Raa, H.J.W. te 6
 Regout Sj., L. 7
 Reijenga, J.E. 6
 Reinink, K. 6
 Renkema, A.B. 4, 6, 7, 9
 Rhijn, M. van 297
 Ridderbos, J. 8, 10, 11
 Riemens, J. 7
 Ritter, P.H. 9
 Robbert, J. 3
 Robertson, A.T. 9
 Robson, H. 9
 Roelants, H.A.M. 219
 Ronkel, Ph.S. van 2
Rotterdammer, redactie van *De* 11
 Rumpff, D. 8
 Rutgers, F.L. 2-6, 8, 87
 Rutgrs, H.C. 10
 Ruys van Beerenbroeck, jhr. G.L.M.H.
 2, 3
 Ruys-Bavinck, H. 11
- Sap, T. 8

Salverda, F.T. 13
 Savornin Lohman, A.F. de 2-5, 10, 11, 87
 Savornin Lohman, W.H. de 3
 Scheelens, H. 6
 Schelven, A.A. van 56
 Schelven, B. van 3, 6
 Schelven, C.L.F. van 10
 Schenk Brill, J.C. van 6
 Schermers, D. 2
 Scherpenzeel, C. 6
 Schoch, S. 4
 Schoemaker, C.B. 6
 Schoepen, J.H. 2
 Schuurman, B. 6
 Schwartz, E. 11
 Senf, L.J. 10
 Sikkel, J.C. 5, 6, 9, 85, 87
 Smit, H.W. 9
 Snouck Hurgronje, C. 2-4, 7, 9-11
 Spiering, A.W. 10, 11
 Steen, Joh. 6
 Steffens, N.M. 4, 9
 Stuart, W. 10
 Studenten Kampen 3, 6
 Studenten Theologische Faculteit VU 3
 Studentencorps VU 3, 6
 Suringa, B.J. 6
 Synode Zuid-Holland van de Chr. Geref. Kerken 3

 Talma, A.S. 11
 Tazelaar, C. 395
 Texer, J. 304
 Theologische School, curatoren 6
 Thomson, W. 10
 Tiele, C.P. 2
 Tollig, H.J. 6

 Unie School met den Bijbel, afdeeling Alkmaar 112
 Unie "Een school met de Bijbel", Locaal-Comité van de 218
 Unink, weduwe van J. 304
 Uzuret, (?) 421

 Vaart Smit, H.W. van der 11
 Valeton jr., J.J.P. 2
 Velden, H. van der 8
 Vellenga, G. 8

 Veltenaar, C. 5
 Velzen, S. van 6, 86
 Vereniging Stadsevangelie 'Gideon' te Rotterdam 9
 Vereniging van Armbezoekers bij het Burgerlijk Armbestuur 'Onderlinge Steun' 10
 Vereniging voor wijsbegeerte, Den Haag 371
 Verwyck, R.C. 129, 135, 218, 301, 326, 355
 Visscher, H. 7, 9
 Visser, J.J. de 87
 Visser, P.E. 11
 Vlieger, A. de 6
 Vogelaar, S.J. 6
 Vonk, J. 6
 Vonkenberg, J.E. 6
 Vos, G. 2-5, 8, 9, 64 (o.a. van J.C. Hume)
 Voute, J. 5
 Vriend Nzn., D. 10
 Vries, C. de 10
 Vries, T. de 7
 Vrije Universiteit, rector 8

 W.H.N. 7
 Waal, J.C. 9, 142
 Wagenaar, [B.L.] 87
 Wagenaar, H. 3
 Wal, S. van der 6
 Warfield, B.B. 3, 5, 9
 Wentink, J.C. 139
 Wever, F.M. 11
 Wielinga 87
 Wielenga, B. 6, 8, 11
 Wielenga, P. 9
 Wielenga-van Andel, weduwe 7
 Wildeboer, G. 2, 3, 5-7, 9
 Wirtz Czn., J.C. 8, 10
 Wolters, J.B. 433
 Woltjer, J. 3, 5, 9
 Woltjer, R.H. 9
 Wolzak Gzn, H. 112

 Zeldenrijk, B. 11
 Zijlstra, R. 9
 Zoeter, J. 6
 Zuidervaart, [?]. C. 9

Bijlage B: Alfabetisch overzicht van titels van manuscripten, redevoeringen, uitgaven, collegedictaten en aantekeningen

- [...] Oud Test. – N, Test. z.d. 167
- 1 Cor. 13: 12 z.d. 104
12 ½ jarige regeering der Koningin 6 maart 1911 375
24 mei 1918 409
- Aanhalingen uit Hollandsche schrijvers z.d. 132
Aantekeningen uit Prof. Rutgers' dictaat over kerkrecht 1896-1897 121
Absoluutheid des christendoms NCSV Nunspeet 13 juli 1915, De 390
Advies over de quaestie, wat de Gereformeerde Kerken of vergaderingen van Kerken in Classen en Provinciale Synoden) thans zouden kunnen doen, om te komen tot vereeniging van de Theologische School en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit z.d. 74
Aesthetica z.d. 62, 139
Affecten z.d. 317
Afscheiding en doleantie z.d. 94
Agnostische (anit-metaphysische) richting in de theologie. Rede ter opening der lessen. 24 Sept. 1886, De 41
Altaar z.d. 306
'Als Bavinck nu maar eens kleur bekende'. Aantekeningen van H. Bavinck over de zaak- Netelenbos, het Schriftgezag en de situatie van de Gereformeerde Kerken (november 1919) (Amsterdam: VU Uitgeverij 1994) 265
Amerika 1909 66
Anima Vincit 1916 397
Anti-oorlogsraad 26 april 1918 408
Apologetiek VI (onvolledig) z.d. 136
Apologetiek VII z.d. 136
Apologetiek XI. 1906/1907: Psychol. der religie 136
Avondmaal z.d. 134, 306
- Begrip der sociologie 1. / Oorsprong der maatschappij 2. z.d. 133
Begrip der wetenschap, Het 1904 358
Beknopte aanwijzing van den invloed van Schleiermacher op de uitlegging van der H. Schrift, Eene z.d. 298
Beroepsarbeid der gehuwde vrouw, De [1919] 153
Beteekenis van tragische, De z.d. 207
Bezwaren tegen gymnasiaal onderwijs en hedendaagsche gymnasia z.d. 122
Bij de opening der Dr. H. Bavinck-School te Rotterdam. Donderdag 28 aug. 1913. 385
Bij: Het christ in de 20e eeuw z.d. 385
Bijbel en wijzelf, De z.d. 165
Bilderdijk als denker en dichter (Kampen 1906) 257
Bloemlezing uit de Ned. letterkunde z.d. 125
Boekaankondiging (voor *De Bazuin*, 24 oktober 1890, over de door W. Geesink gehouden inaugurele redevoering *De beteekenis van het leerstuk der oorspronkelijke gerechtigheid voor de godgeleerde zedekunde* (Amsterdam 1890)) 110
Boekbeoordeling (recensie over H.G. Kleijn, *De Nederlandsche hervormde kerk van den tegenwoordigen tijd* (Sneek 1898)) 124
Boekentitels z.d. 266
Boomslootkerk. Zondagschoolfeest 28 dec. 1914 388
- Calvijn over de algemeene genade [1909] 142
Calvin on common grace [1909] 142
Calvinisme [1908], 1912 65, 382

'Calvinistisch en gereformeerd' in: *De Vrije Kerk* 19 (1893) 49-71, (recensie over M.A. Gooszen, *De Heidelbergsche catechismus en het boekje van de breking des broods, in het jaar 1563-64 bestreden en verdedigd: oorkonden en dogmen- historisch onderzoek: nieuwe bijdrage tot de kennis van het gereformeerd protestantisme* (Leiden 1893)) 118
 Canoniek der N[ieuwe] T[estament] z.d. 145
 Christ and christianity (voor *The Biblical review*: [interdenominational quarterly] 1 (1916) 214-236 150
 Christ., Toek. [1908] 65
 Christ. en cultuur [1908] 65
 Christ. en sociale beweging. / IIIe lezing. De toekomst der maatschappij 1905 137
 Christ. hooger onderwijs z.d. 191
 Christ. in de 20e eeuw, Het z.d. 184
 Christel. wijsheid I en II z.d. 181
 Christelijk huisgezin, Het z.d. 210
 Christelijk onderwijs in verleden, heden en toekomst z.d. 192
Christelijke en neutrale staatkunde: rede ter inleiding van de deputaten vergadering, gehouden te Utrecht, op 13 april 1905 (Hilversum [1905]) 256
Christelijke wetenschap (Kampen 1904) (vijf gedrukte katernen met de eerste 80 pagina's) 253
 Christelijke wetenschap [1903] 353
Christendom en maatschappij z.d. 135
 Christendom en maatschappij. Christelijke beginselen en maatschappelijke verhoudingen. Serie 1, nr. 1 (Utrecht 1908) 259
 Christendom en Volkerenbond z.d. 404
 Christendom, oorlog, volkenbond. 12 dec. 1918 404
Christliche weltanschauung (Heidelberg 1907) 258
 Chronologie van de Antirevol. Partij z.d. 196
 Concept-acte van ineensmelting der kerken, te Utrecht en te Assen dit jaar Synodaal bijeengekomen [1889] 90
 Concept-advies over de vraag hoe men tot eenheid van opleiding in onze Geref. Kerken zou kunnen komen 1901 73
 Concept-rapport (betreffende de voorbereiding van de vereniging van de Christelijk Gereformeerde Kerk en de Nederduitse Hervormde Kerk) z.d. 96
 Concept-regeling voor de opleiding van Dienaren des Woords in de Gereformeerde kerken 1893 68
 Concept-Verslag van de werkzaamheden van Deputaten der Geref. Kerken voor de correspondentie met de Hooge Overheid sedert de Synode te 's-Gravenhage nov. 1914 tot die te Rotterdam aug. 1917 67
 Concilie van Presbyterische Kerken te Toronto (overdruk uit: *Stemmen voor waarheid en vrede. Evangelisch tijdschrift voor de protestantse kerken* (1893)), Het 346
 Confessie en dogmatiek (overdruk uit *Theologische studiën* (mei 1891)) 251
 Cultuur z.d. 317

 Daniël en de Openbaring §18 z.d. 171
 Dekaloog, De z.d. 177
 Deputaten van de Chr. Ger. Kerk in [...] Vereeniging', verslagen van vergaderingen 1889-1892. 91
 Derde (thetische deel) z.d. 169
 Doctoraat (in de theologie), Het z.d. 50, 227
Doctorenambt: rede bij de overdracht van het rectoraat aan de Theologische School te Kampen op 6 dec. 1899 (Kampen 1899), Het 50
 Dogmatiek z.d. 159
 Dogmatiek (excerpt) 1912/1913 146
 Dogmengeschiede: Dogmenhistorie z.d. 161
 Dogmengeschiedenis delen I-VI z.d. 148
 Dood van Christus, De 1912 380
 Doopersche, Het 1889 108

Dualisme in de theologie, Het z.d. 186

Een andere tijd z.d. 295

Eenheid van opleiding 1902, 1911 75, 79

Eere Gods. Ter inwijding van de Christ. School te Franeker. 3 mei 1883, De 332

Einde v.d. oorlog. Vrede. Vredesvoorwaarden. / Volkenrecht z.d. 137

Encyclopaedie z.d. 48

Encyclopaedie. Cursus 1884-1885 45

Encyclopaedie der theologie 1895-1896 48

Encyclopaedie der Theologie z.d. 187

Encyclopaedie der wetenschappen 273

Encyclopedie: Deel Twee (betreffende de [*Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid* II (Amsterdam 1894) van A. Kuyper]) z.d. 311

Ethiek z.d. 197, 285

Ethiek van Ulrich Zwingli, De [1880] 37

Ethische principes van Huldrich Zwingli, De [1880] 37

Ethische richting z.d. 198

Evangelisatierede 1917 402

Evolutie (aandeel van Bavinck in P.G. Buekers en H. Bavinck, *Evolutie. Pro en contra betreffende vraagstukken van algemeen belang*, serie III, no. 3 (Baarn 1907) 140

Evolutieleer, De 1883 100

Exegese der H[eilige] S[chrift] z.d. 297

Exercitia pietatis 1896 41

Extra ecclesiam nulla salus z.d. 299

Feestrede bij gelegenheid van de herdenking van het 25-jarig bestaan van de Unie 'Een school met den Bijbel' op donderdag 7 april 1904 in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, te Utrecht (Rotterdam [1904]) 357

Feestrede S.R.R. 9 Febr. 1911 373

Feticisme z.d. 310

Fundam. dogmatiek. De godsdienst z.d. 162

Fundam. dogmatiek. De openbaring z.d. 162

'Future of calvinism' in: *The Presbyterian and Reformed Review* jrg. 5 (1894), The 116

Gebed voor de overheid (in: *Volk en troon: Maandblad van de Amst. Christelijke Oranje-Vereeniging* jrg. 1, afl. 2 (1914)) 260

Geestdrift en bewondering z.d. 114

'[Geest.] stroom z.d. 300

Geestesstromingen binnen en buiten de kerk z.d. 310

Gehuwde vrouw en de arbeid, De z.d. 153

Geleerdheid en wetenschap. Rede uitgesproken bij de opening der lessen aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op 20 september 1905 (Amsterdam 1905) 360

Geloof en wetenschap 1893, z.d. 347

Gelooven en weten 1907 187, 365

Geographie van Palestina z.d. 302

Geref. dogmatiek (excerpt) 2e druk. sept. 1906 59

Gereformeerde beginselen en het gymnasiaal onderwijs. Uitgespr. Zetten 6 nov. '96, De [1896] 273

Gereformeerde Dogmatiek I (Kampen 1895) ([Drukproef] van de titelpagina, het voorwoord en de inhoudsopgave) 251

Gereformeerde ethiek z.d. 56, 61, 120

Gesch[iedenis] der dogmatiek I-VII en XI z.d. 160

Gesch der principii I-III z.d. 156

Geschiedenis der christelijke dogmata z.d. 149

Geschiedenis der nieuwe filosofie.' delen I en 'II. Van Kant tot dezen tijd.' 199

Geschiedenis der wijsbegeerte in Nederland 1901 128

Geschiedenis der wijsbegeerte na Hegel z.d. 201

Getuigenis der gezamenlijke Protestantische Kerken in Nederland uitgaande tot Overheden en Volken 1917 308
 Gevoel z.d. 317
 Gezonde en de kranke ziel. Middelburg 10 mei 1912, De 377
Godsdienst en godgeleerdheid. Rede gehouden bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt in de Theologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, op Woensdag 17 december 1902 (Wageningen 1902) 51
 Godsdienstonderwijs z.d. 190
 Godsvrucht in het studentenleven, De (ter opening van de lessen) 1890 41
 Griekse wijsbegeerte. I. Van Thales tot op Plato z.d. 119
 Gymnasiaal onderwijs z.d. 122

 Hedendaagsche toestand der maatschappij, III. De z.d. 129
Hedendaagsche wereldbeschouwing. Ter opening der lessen, 24 sept 1883 (z.p. 1883), De 41
 Hedendaagsche wereldbeschouwingen, De [1883] 100
 Hedend. filosofie. Zijn en schijn. Appearance and reality. Referaat voor den Universiteitsdag 1915, Het [Gr] der 393
 Hegel (bevat '§6. Georg Wilhelm Friedrich Hegel') z.d. 200
 Herdenking der Afscheiding. 1834-1884. 14 oct. / Kampen 19 oct. 1884, Ter 333
 Historia Revelationis 1896 49
 Historie van het christendom z.d. 303
 Historische theologie z.d. 183
 'Deel II. Historische theologie. §16. Begrip en ~~verdeeling~~ der historische theol.' '§17. Indeeling der histor. theologie' '§18. Geschiedenis der kerk des ouden verbonds.' '§19. Geschiedenis der ker des n. verbonds.' '§20. Geschiedenis der kerk in den tegenwoordigen tijd' 'Deel III. Systematische theologie. §21. Begrip en indeeling der system. theol.' '§22. Dogmengeschiedenis en symboliek' '§23. Natuurlijke godgeleerdheid (gesch. der godsdiensten)'

 Hoe Bijbelkennis te bevorderen 1919 416
 'Hoofd en Hart' in: *Christophilus. Jaarboekje van het Nederlandsch Jongelings Verbond* (1892) 71-75 114
 Hoofdgedachten van Calvijns Institutie, De (met Engelse vertaling The leading ideas in Calvin's Institutions) z.d. 178
 Hooger onderwijs z.d. 425
 Hoogere burgerscholen z.d. 122
 Hypnotisme z.d. 214

 Idealistisch en materialistisch pantheïsme 1883 100
 Index op De la Saussaye's geschriften z.d. 101
 Individualisme en individualiteit bij het kind. 26 mei 1915 389
 Individuele en paedagogiek 1920 423
 Individuele en sociale paedagogiek 1919 418
 Indrukken van Amerika 1908 64
 Influence of the Protestant Reformation on the moral and religious condition of communities and nations (in: *Alliance of the Reformed Churches holding the Presbyterian System. Proceedings of the fifth General Council Toronto 1892* (London 1892) 48-55), The 345
 Inleidend woord over de nationale beteekenis van Mr. W. Bilderdijk (ter gelegenheid van de Universiteitsdag in Middelburg op 5 juli) 1906 364
 Inrichting der gymnasia z.d. 122
 Inwendige zending 1912, 1920 376
 Isaac da Costa 1889 340

 Jeugdorganisatie Arnhem 1920 422
 Jezus' priesterschap en Gods gerechtigheid z.d. 188

Jodendom. Referaat voor den Zendingsdag voor Israel te Utrecht 24 Oct. 1889, Het 340
 Joh. 17:19. (...) De chr. religie, van welke wij door Gods genade belijdenis doen[...] alle eeuwen door aan allerlei aanvallen blootgesteld geweest z.d. 291
 Johannes Calvijn [1909] 142
Johannes Calvijn: eene lezing ter gelegenheid van den vierhondersten gedenkdag zijner geboorte. 10 juli 1509-1909 (Kampen 1909) 371
Jongelingsvereniging in hare betekenis voor het sociale leven (Kampen 1917), De 264
 Jongere generatie, De 1918, 1919 412

Kenbaarheid Gods, De z.d. 106
 Kenmerkende van geref. psychiatrie, Het 378
 Kerk en staat naar de leer der H. Schrift §1 z.d. 168
 Kerk in Nederland in de 19e eeuw, De 1899 126
 Kerkgeschiedenis z.d. 302
 Kerkrecht z.d. 121
 Komische en de humor, Het z.d. 209
 ‘Koninkrijk Gods’ in: Handboekje ten dienste der Gereformeerde Kerken in Nederland voor het jaar 1894 (Middelburg 1893) 243-252, Het 117
 Kosmologie z.d. 212
 Kosmologie: De leer van God den vader en onze schepping III z.d. 212
 ‘Afdeling 1. §23. De schepping’ ‘§24. De geestelijke wereld’ ‘§25. De stoffelijke wereld’ ‘§26. De mensch’
 Kosmologie. Het wezen der materie z.d. 212
 Kosmologische betekenis van Christus 1918, 1919 411
 Kunst en godsdienst z.d. 143

Leer aang. de H. Schrift, De z.d. 167
 Leer der verbonden, De [1884] 44
 Leibniz, G.W. z.d. 203
 Lezing: Christ. en beschaving [1908] 65
 Lezingen z.d. 431
 Liberalisme, Het 1887, 1888 338
 Lijst mijner geschriften z.d. 99
 Lipsius z.d. 186
 Litteratuur der psychologie z.d. 433
 Locus de S. Scriptura z.d. 167
 Lukas II: 14 z.d. 284

Maatschappij en wetenschap. Meeting Dordrecht 2 juli 1903 355
 Majesteit Gods (openingsredevoering op de universiteitsdag), De 1918 410
 Marxisme jan. 1903, Het 130
 Materieel deel. Oorsprong der M[aatschapp]ij, beginselen (...) z.d. 137
 Medulla Theologiae. Dogmaticae 1884-1885 46
 Memorie van de Deputaten in zake de vereeniging der Gereformeerde Kerken, na onderlinge correspondentie, respectievelijk aan de Kerken, door welke zij benoemd waren, aangeboden 1892 97
 Memorie van toelichting bij de door de Synode der Christ. Geref. Kerk te Kampen aangenomen Concept-akte van Ineensmelting van de Christ. Geref. en Ned. Ger. Kerken [1889] 90
 Mensch en zyne schepping naar Gods beeld, dus als Geestelyk-lichamelyk wezen, in de beteekenis voor de psychologie en psychiatrie, De 1919 415
 Mensch, Gods evenbeeld, De [1884] 102
 Menschelijke ziel. Lezing Kampen. Brochure Baarn, De z.d. 429
Mental, religious and social forces in the Netherlands. [A general view of the Netherlands XVII (Leiden 1915)] 262
 Methodologie der theologie 1883-1884 43

Middernachtzending. Ant. 30 Jan 1918 405
 Middernachtzending Arnhem 22 febr. 1911 374
 Mijne reis naar Amerika 1908 64
 Moeders bij den doop z.d. 144
 Mr. W. Bilderdijk 1906, 1907 364

Na den oorlog [1917] 137
Nadere verantwoording (Kampen 1896) 69
 Namen Gods. Drews, Die deutschen Speculation. Opmerkingen z.d. 179
     'Deel II. Het dogma. Hoofdstuk IV. De Deo. §20. De naam Gods' 'Godsbewijs in
     de filosofie'
 Naturalisme in wetenschap en kunst, Het 1892, 1893 344
 Natuur z.d. 426
 Natuur en genade. Nov. 1893 115
 Natuur en geschiedenis in 't licht van het Christ. 1916, 1917 399
 Natuur en schriftuur z.d. 297
 Natuurphilosophie S.S.R. 9 febr. 1916 395
 Navolging van Christus in onzen tijd, De 1917 401
 NCSV 1917 403
 NCSV 28-30 maart 1918 407
 NCSV 1918 (Paaschdag 1 april) 407
 NCSV 1918 407
 Nederland z.d. 320
 Nederlandsche taal en letterkunde z.d. 125
 Netelenbos, Ds. [1919] 152
 Neokantianisme z.d. 202
 Nieuw program z.d. 297
 Nieuwe mystiek z.d. 127
Nieuwe opvoeding (Kampen 1917), *De* 264
 Noodzakelijkheid der Vrije Geref. Universiteit. Uitgesproken te Amsterdam 16 jan.
 1891, *De* 342

Onbewuste, Het 1915 394
 Onbewuste. Enkhuizen 31 Oct. 1919, Het 413
 Ons christelijk geloof z.d. 428
 Ons christelijke geloof en het moderne bewustzijn 1920 420
 Ons kerkgezag (recensie over J.G.R. Acquoy, 'De psalmwijzen der Nederlandsche
     hervormde kerk en hare herziening' in: *Archief voor Nederlandsche kerkgeschie-*
     denis dl 4, afl. 1 (1892) 1-84, [voor publicatie in *De bazuin: officieel orgaan van*
     de Theologische School te Kampen afl. 52 (1892)]) 113
 Oor en oog z.d. 151
 Oorlog 1914, *De* 147
 Oorzaken (betreffende krankzinnigen) z.d. 310
 Op welke voorwaarden is vereeniging mogelijk van de Christ. Geref. en de Nederd.
     Hervormde Kerken? 1887 83
 Openbaring en ontwikkeling 1907, z.d. 323, 366
 Openbaring van Johannes, §19. *De* z.d. 112
 Opening Cursus 1894/5, 27 sep 1894 's avonds op de krans 349
 Opleiding z.d. 81
Opleiding en theologie (Kampen 1896) 69
Opleiding van den onderwijzer. Voor onderwijs en opvoeding: uitgaven van het Gere-
     formeerd Schoolverband no. 9 (Amsterdam [1914]), *De* 261
 Oprichting van Scholen m/d Bijbel ... z.d. 189
 Oratie: in [sigma] crucis z.d. 424
 Oratio de Historia Atticae Comoediae Antiquae. Elocutus est H. Bavinck Jz. die III in.
     Sept. a. MDCCCLXXIII 1873 17
 Ouders of getuigen z.d. 144
 Over de 4 Evang. Z.d. 292

Over de ongelijkheid. Prorectorale oratie 1912 379
Over de welsprekendheid z.d. 47
Over kerk en staat z.d. 169
Overwinning der ziel. Rede uitgesproken in de algem. vergadering van het achtste Nederlandsche philologencongres te Utrecht 26 april 1916 (Kampen 1916), *De* 397

Pantheïsme 1920 421
Parousie, §19. (21) *De* z.d. 176
‘§20. (22) De strijd tegen de antichrist. macht’ ‘§21. (23) De opstanding’ ‘§22. Het laatste oordeel’ ‘§23. (25) De wereldvernieuwing’ ‘§24. De hel. De eeuwige dood. Het eeuwig verderf’ ‘§24. (27) De eeuwige zaligheid (Het eeuwige leven)’
Partijdag Zwolle 18 jan. 1899 351
Paed[agogiek] als wet[enschap] z.d. 240
Pedag. als wetenschap en als kunst z.d. 392
Pedagogiek als wetenschap I-XVII (artikelen in: *De School met den Bijbel*) 1904, 1905 255
Philosophie 1873, z.d. 18, 287
Philosophie des geloofs voor S.S.R. 6 Dec. 1917, *De* 400
Philosophy of revelation: the Stone lectures for 1908-1909, Princeton Theological Seminary, *The* 141
Plaats en waarde van het gevoel in de religie 1919, 1920 419
Politieke rede 1907 368
Politieke rede 1918 409
Politieke redevoering juni 1918 409
Practisch christendom 1892 343
Praedestinatie. 20 feb. 1918 406
Principieele dogmatiek I-III z.d. 158
Princ[ipium] Int[ernum] I-III en V z.d. 155
Principiis Theologiae Dogmaticae. Principium Internum (IV), *De* z.d. 157
Probleem van de oorlog (Kampen 1915), *Het* 263
Problemen. Pogingen tot oplossing z.d. 137
Prorectorale oratie: Christendom en natuurwetenschap, 20 oct. 1905 361
Psalmen, (De) z.d. 170
Psychologie z.d. 287
Psychologie I-IV z.d. 204
Psychologie V-[VII] z.d. 205
Psychologie 2e druk z.d. 286
Psychologie der religie (Amsterdam 1907) 369
De publieke conferentie in zake de hereeniging der Gereformeerden z.d. 86

Rapport der wederzijdsche Deputaten in zake de vereeniging ter voorbereiding en [...] van de verschillende Kerkelijke vergaderingen in zake de vereeniging z.d. 96
Recent dogmatic thought in the Netherlands 1891 111
Recht der kerken en de vrijheid der wetenschap (Kampen 1899), *Het* 70
Recht der Vrije Univ., *Het* z.d. 193
Recitatie – College 1888 47
Rede over het christelijk onderwijs 1881 331
Rede voor de Christelijke School. Het Christelijk Onderwijs 1885, 1890, 1891 334
Referaat over de leer der sacramenten z.d. 430
Reformatie der kerken z.d. 304
Relig. Psych. 45 z.d. 206
Religie z.d. 167
Rhetorica 1889 47
Roeping van den patroon tegenover den arbeider, *De* 1903 356
Rotterdam Ons Huis [1910] 54
Ruyter herdenking 21 maart '07 Amsterdam Bellevue, voor de Oranjevereniging, *De* 1907 367

Samenhang der wetenschappen, De 1888 339
Samenwerking. Referaat gehouden op den 14en Bondsdag van den Nederlandschen Bond van Jongelingsverenigingen op Geref. Grondslag te Amsterdam (Kampen 1902) 352
 Schelling z.d. 324
 Schepping of ontwikkeling z.d. 295
 Schets der Grieksche letterkunde z.d. 125
 Schilderkunst z.d. 317
 Schoolrede 1906, 1907 363
 Schoolrede over 2 Joh. vs. 4 1881 330
 Schoolstrijd, De [1919] 153
 Schooltucht z.d. 194
 Schriftexegese en schriftgebruik z.d. 297
 Schriftsleer der dogmata z.d. 164
 Separatie en Doleantie z.d. 92
 Simon Magnus Hd 8. Godsdienst en tooverij z.d. 291
 Socialisme, Het 1887, 1888, z.d. 211, 337
 Soteriologie z.d. 173
 Soteriologie z.d. 174
     ‘Deel IV. Soteriologie. §33. De heilsorde (Ordo salutis).’ ‘§34. De roeping’ ‘§36. Geloof en bekeering.’ ‘§37. De rechtvaardiging.’ ‘(§48) Thetische ontwikkeling’ ‘§39. (50) De volharding der heiligen’ ‘Deel V. (VI) Ecclesiologie. §40. (51) De kerk’
 Speech Detroit [1908] 65
 Speeches z.d. 213
 Standaard 1897-1903 277
 Standaard 1 april '72 – '97 [1897] 123
 Stellingen (‘op 18 april te verdedigen voor de Utr. Studiosi’) [1903] 354
 Stellingen, ontworpen door de Professoren van de Vrije Universiteit in hunnen samenkomsten van 1 en 15 februari 1901, voor eene eventueele samenkomst met de Professoren van de Theologische School, in zake den van onderscheidene zijden uitgesproken wensch, om die twee inrichtingen, zoo mogelijk, te vereenigen 1901 72, 76
 Stellingen voor de publieke conferentie in zake de hereeniging der Gereformeerden z.d. 86
 Synodaal Convent van in doleantie verkeerende Kerken z.d. 86
 Synode 1885 103
 Synoden van de Gereformeerde Kerk in Nederland en de Doleantie, artikelen m.b.t in *De Bazuin: Stemmen uit de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland* 1888-1892 88

Taak van het Gereformeerd Schoolverband. Voor onderwijs en opvoeding. Uitgaven van het Gereformeerd Schoolverband. No. 1 (Hilversum [1906]), De 362
 Tegenstelling in de Kunst. Het komische – het tragische en de humor, De 1887 335
 Tegenstellingen in de kunst der taal, De z.d. 208
 Tekenen des tijds 1913 384
 Teksten v. belang voor Psych. en Paedag. z.d. 322
 Theologie als wetenschap in dezen tijds. Kampen 1889, De 107
 Theologie en Predikantsambt 1916 396
 Theologie van Albrecht Ritschl, De 1888 105
 Theologie van Prof. Dr. D.Ch. de la Saussaye. (Referaat voor de Geref. Predikantenconferentie te Utrecht 1 juli) 1884, De 101
 Theologische richtingen in Duitschland. Ter opening der lessen zaterdag 20 sept 1884, De 41
 Theologische School of Universiteit. Rede ter opening der lessen. 24 sept. 1887 41
 Theologische schooldag te Groningen, 23 maart 1899 70
 Tijdperk der aartsvaders, §8. Het z.d. 166

- ‘§9. Israel in Egypte’
- ‘§10. Israel in de woestijn’ (bevat geen tekst)
- Toekomst der maatschappij, IV. De z.d. 129
- Toekomst van het calvinisme, De 1893 116
- Toekomst van het christelijk onderwijs. Rapport en advies door het Bestuur van de Vereeniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs aangeboden aan de eerstkomende Algemeene Vergadering* (Kampen 1904), De 254
- Toespraak tot de studenten 1893 348
- Tragische, Het z.d. 62

- Uitgeleende boeken z.d. 266
- Universiteiten en graden 1899 50
- Universiteitsdag z.d. 313

- V.K. 1889 340
- Vacantie-cursus in christelijke paedagogiek te houden 26-31 juli 1915 te Amsterdam 391
- Val, De z.d. 172
- Varia z.d. 328
- Verklaring en stellingen van de Hoogleraaren der Theologische School 1901 72
- Verschillen tusschen de Doleerenden en de Christ. Geref., De z.d. 86
- Verslag van de werkzaamheden der Deputaten, benoemd door de Synode te Leeuwarden [1892] 96
- Volkenrecht 1919 404
- Voorbereiding van het einde, II De z.d. 109
- Voornaamste problemen der tegenw. dogmatiek XI, De z.d. 163
- Voornaamste problemen der tegenwoordige dogmatiek. College aan de Vrije Univ[ersiteit] 3 februari 1902, De 57
- ‘Voorrede (voorwoord)’ (voor de Duitse uitgave van *Christelijke wereldbeschouwing* 1906 138
- Vroomheid en wetenschap. [Laren] 5 sept. 1905 359

- Waarmede moet de zending beginnen: met de bearbeiding van geheele volken of met den enkele? Referaat gehouden op den Zendingsdag der Chr. Ger. Buitenl. Zending, 28 juni 1887 te Leiden (overdruk uit: *Het mosterdzaad: Orgaan van de Heidenzending der Chr. Geref. Kerk* afl. 1 (1888)) 336
- Ware leven, Het z.d. 185
- Wat dunkt u van den Christus? 1910 372
- Wedergeboorte en doop (recensie over G. Kramer, *Het verband van doop en wedergeboorte: nagelaten dogmenhistorische studie* (Breukelen 1897)) 252
- Weiterbildung z.d. 195
- Welsprekendheid, De 1919 414
- Wereld des gemoeds, De 1895, 1896, 1898, 1915 350
- Wereldbeschouwing 1912 383
- Wet op het hooger onderwijs febr-maart 1903 131
- Wezen der ziel, §5. Het z.d. 175
  - ‘§6 Ziel s lichaam’

- Wezen des christendom, Het z.d. 182
- Wezen en waarde der poëzie z.d. 318
- Wezen krankz. z.d. 310
- Wezen, vrijheid en opvoeding v.d. wil 1914 386
- Woord Gods in de gemeente §10 z.d. 282
- Woord Gods in de natuur, §6. Het z.d. 180
  - ‘§7. Het woord Gods in Israel’ ‘§8. Het woord Gods in Christus’ ‘§9. Het woord Gods in de H. Schrift’ ‘§10. Het woord Gods in de gemeente’, ‘§11. Geschiedenis en inrichting der kerk’

Zaak S. Kamper 321
Zedelijk leven, Het 1920, z.d. 184, 423
Zekerheid des geloofs, De 1891 341
Ziel – Bewustzijn – Persoonlijkheid 1914 387
Ziel en lichaam, Derde voordracht z.d. 370
Ziel en zieleleven 1920 423
Zondagschool 15 nov. 1916 398
Zonde bij Calvijn z.d. 284
Zwolle Maandag 21 april 1919 417

Bijlage C: Manuscripten zonder titel

- ‘Ten onrechte wordt door Moor IV 170 beweerd, dat schein een plaats aanduidt.’
[1887] 215
‘§9. De leer van den tusschen toestand’ ‘§10. Vervolg. Het leven en de werkzaamheid der gestorvenen.’
- ‘[...] Möhler in Symbolik S. 218 v. verwijt het den Protest. dat zij in den dood een plotselinge, mechanische I[anc]ring zien van de zonder, alleen omdat ’t lichaam dan weg valt.’ 215
‘§11. Vervolg. Enkele categorieën van personen in de tusschen toestand.’ ‘§12. De plaatsen van den tusschen toestand.’
- ‘Daarop moet geantwoord: uit act 19 volgt, dat herdoop wel geoorloofd, maar niet, dat hij noodwendig was.’ z.d. 216
- Betreffende de theologische encyclopedie: z.d. 217
‘§2. (4) Geschiedenis van de Theol. Encyclopaedie’ ‘§3. Formule Bijzondere Encyclopaedie’ ‘§5. Begrip der Theol. Encyclopaedie’ ‘Eerste deel der Theologische Encyclopaedie. §6. Theologie in objectieven zin’ ‘§7. Theologia in subjecto’ ‘§8. Theologie en het verstand’ ‘§9. Theologie en het gevoel (Kant)’ ‘§10. De theologie en de wil’ ‘§11. Kerk en theologie’ ‘§12. Het wezen der theologie’ ‘§13. (4) Het wetenschappelijke karakter der theologie’ ‘§14. (5) De theologie en de andere wetenschappen’ ‘§15. (6) De theologie en de kerk, de school en den staat’ ‘§15. (7) Indeling der theologie’ ‘§8. Exegetische theologie’ ‘§9. Historische theologie’ ‘§10. Dogmatische theologie’ ‘§11. Practische theologie’
- Betreffende het vrouwenkiesrecht en de vrouwenbeweging z.d. 218
- ‘[...]ken...] wordt door het feit, dat al bij apen, roof-, hoef-, herkauwende dieren zang- en roofvogels eene strenge paring voorkomt (wat weer door Hellwald Cult. I 79-80 tegengesproken wordt.)’ z.d. 219
‘§4. Onder Israël’ ‘§5. Nieuw testament’ ‘§6. De onderwijzing van het huisgezin’ ‘§7. Man en vrouw (Het huwelijk)’ ‘§8. De leden des gezins (Huisgezin en opvoeding)’ ‘§9. De emancipatie der vrouw’
- Betreffende lichamelijke opvoeding en ‘zondagsontheiliging’ z.d. 220
- ‘4. De godsdienstige wijsgeerige toestand van de Heidenwereld in de volheid destijds.’ 1911 221
‘§11. Johannes de Dooper’ ‘§12. Overzicht van het leven van Jezus’,

'[uit] waken. Zoo bij apost. vaders, apolog., vooral Just. en [Iren.] en later vooral Lat. schrijvers [Tert. Cypr.] Ambr. Maar wilsweg werd weinig ontwikkeld, en al spoedig verkeerd voorgesteld.' z.d. 222

'§49. Roeping en wedergeboorte' 'Vierde deel. Hoofdst. IX Over de kerk. §53/47. Het weren der kerk' '§54/48. Regeering der kerk' '§55/49. De macht der kerk' 'Hoofdstuk X. Over de middelen der genade. §56/50. Het woord' '§57/51. De sacramenten' '§58/52. De doop' '§59/53. Het avondmaal' 'Hoofdstuk XI Over de laatste dingen. §60/54. De tusschentoestand' '§61/55. De wederkomst van Christus' '§62/56. Voleinding der eeuwen'

'Nu is er op 3 plaatsen in de dogmatiek van toerekening sprake.' z.d. 223
'§38. (49) De heiligmaking.'

'[...] van vroomheid. Elk dogmaticus geeft zijn eigenschappen.' z.d. 224

'van staat (als in Rome; Constantijn, Byzantinisme) of we kerk heerschend over staat ([...]den, Indie, Egypte). De kerk in het oosten werd [...] papistisch geconsolideerd, nog zoo de tsaar in Rusland.' z.d. 225
– 'De consummationem seculi' 'Locus de Deo'

'Geschiedenis der godsdiensten. De naam: Gesch. v. den godsdienst is aftekenen, is herkomstig uit het moderne tuig[huis].' z.d. 226
'§24. Dogmatiek' 'Deel IV. Practische Theologie. §25. Begrip en taak ~~en verdeling~~ der Pr. Theol.' '§26. Verdeeling der Pr. Godg.' '§27. Ethiek'
'§28. Homiletiek en Catechetiek' '§29. Kerkrecht' '§30. Recapitulatie. Methodologisch overzicht', z.d.

'Terwijl dus de e[...] theologie de stof levert, de hist. ons doet [kennen] hoe die stof al verwerkt is, saam de voedende, vegetatieve deelen zijn, komt nu de System. Theol. en verwerkt die stof naar de behoefte van dezen tijd; zij formuleert, systematiseert, bewijst, verdedigt die stof enz.' z.d. 227

'28. §13. Theol. Naturalis (Geschiedenis der Godsdiensten)' '29 §14. Dogmatiek en ethiek' '30 §15. Apologetiek, polemiek, [.]reniek' '31 §16. Geschiedenis, begrip, indeeling, plaats der practische theologie' '32 §17. Kerkrecht [(gubernetiek)] of formul[...] van [o]derl.' '33 §18. Charismatiek' '34 §19. Homiletiek' '35 §20. Liturgiek', z.d. '36 §21. Catechetiek' '37 §22. Leer van het doctoraat', met ingevoegd manuscript getiteld 'Het doctoraat' '38 §23. [Eubernetiek] of presbyteraat' '39 §24. Leer van het diakonaat' '40 §25. Leer van de zending'

'zich aan de Schrift onderwerpen, de [...] gemeenten zich van s lande aan onderwerpen aan 't gesproken en geschreven woord der apostelen. Zij ontvangt al haar gezag van de Schrift, is aan haar gebonden.' z.d. 228

Betreffende Bijbelse geschiedenis z.d. 229

Betreffende de schepping z.d. 230

'Het vijfde gebod' en 'Het zesde gebod' z.d. 231

'Nu zijn er velen, die eene abstracte scheiding en tegenstelling [...], tusschen wet en evangelie, zooals Voetius [Witsius] C[...].' z.d. 232
'§42. De doop.'

'10. Resipiscentia, bekeering.' z.d. 233

'I. De toestand na den dood tot het oordeel' z.d. 234
'§5. De lichamelijke dood' '§6. Onsterfelijkheid der ziel' '§7. Toestand der zielen na den dood (schriftleer)' '§8. De plaats van den tusschentoestand (schriftleer)'

‘De roomsche kerk verwierp deze leer reeds op ’t conc. te Lyon 1274, te Terrara 1438, te Provence 1439, te Trente. (...) Het protestantisme hield groote opruiming, verwierp vagevuur, limbus, tusschentoestand, en nam maar aan 2 toestanden hemel en hel.’ z.d. 235

Betreffende de oorzaak van de ‘zonde en ellende’ z.d. 236

‘De straffen in de hel worden door de kerkredenaars met schrikkelijke vormen en beelden geschilderd.’ z.d. 237

‘De Levietische eeredienst wordt hersteld, het morgen – ’s avondoffer, weer den Heere gebracht, de wierook brandt weer op Zijn altaar.’ z.d. 238
‘Deel III. Het wereldeinde. 20 §18. De antichrist’

‘zoodat God niet meer op ons toorn, ons in X vergeeft, zijn Vader hart opent.’ z.d. 239
‘Deel VI. Eschatologie. §44. Geschiedenis der eschatologie’

Betreffende ‘Paed[agogiek] als wet[enschap]’ z.d. 240

‘leven, in een abnormen gemoedstoestand, en de Heer Haverkate 86. Maar die [Anlage] kan aangeboren zijn of verkregen, en nu erkent H. wel de erfelijkheid, maar rekent er toch niet genoeg mee, denkt [meert] bij Anlage 191 aan een verkregen [...]spositie, en wel vooral door een zondig leven.’ z.d. 241

‘Wat de geref. tuchttoefening aangaat: a) object van haar zijn geen onpersoonlijke dingen, landen enz. maar alleen menschen, en geen menschen in ’t algemeen, want die [buiten] zijn oordeelt God ICor 5:10, maar alleen leven, hetzij door doop hetzij ook door belijdenis der kerk.’ z.d. 242
‘§41. De genademiddelen. 1. Het woord God en sacram. in ’t algemeen’

‘Vooral ICor 12:4 spreekt P. van de verschillende charismata deszelfden Geestes, van de verschillende [Gr] deszelfden Heeres van de verschillende [Gr] deszelfden Gods; en hij telt op [Gr] ’t onderwerp in de hoogen christ. wijsheid IC 2:6v. (...)’ z.d. 243

‘L.R. 82. Israels geest, leven, streven is in d. Bijbel uitgedrukt’ z.d. 244
‘§10. ’t Woord Gods in de gemeente’

‘dier, maar kan wel dier en zelfs duivel worden.’ z.d. 245

Betreffende het menselijke bewustzijn z.d. 247

Betreffende godsdienstige onderwijs en opvoeding z.d. 248

‘Omvat [in] inzoover de heer Kramer dit in het licht stelt, zijn wij voor zijne studie ten hoogste dankbaar.’ z.d. 249

Betreffende de puberteit z.d. 250